

ДАЙДЖЕСТ НОВИН У СФЕРІ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИ

лютий 2024

Матеріал підготовлено за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного Фонду «Відродження» в рамках спільної ініціативи «Європейське Відродження України». Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу чи Міжнародного фонду «Відродження»

З М І С Т

Рух осіб і товарів	5
За два місяці 2024 року товарообіг склав \$16,8 млрд (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України).....	5
Олександр Кубраков: Українським коридором у лютому експортовано рекордний обсяг вантажів (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення).....	6
У днищі і дверях авто: водій заховав Apple iPhone на понад 8 мільйонів гривень (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)	6
У фурі з «секонд-хендом» митники виявили 15 тонн нового одягу на 20 млн гривень (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)	7
Блокада.....	7
На кордоні з Польщею ускладнено рух транспорту (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)	7
Польські фермери розпочали акції протесту ще на двох пунктах пропуску та знову заблокували «Шегіні» (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України).....	7
Польські фермери розпочали дії з блокування руху біля пункту пропуску «Корчова-Краківець» (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України).....	8
В пункті пропуску «Краківець» ускладнено рух вантажного транспорту через блокування на території Польщі (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)	8
<i>Польські протестувальники розпочали більш жорстко блокувати рух на кордоні з Україною (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)</i>	8
Втретє пошкодили українську агропродукцію на польській залізничній станції Дорогуськ (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)	9
Пошкоджено 160 тонн українського зерна на польській залізничній станції (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення).....	9
Пункти перетину кордону між Польщею та Україною стануть об'єктами критичної інфраструктури (INPOLAND.NET.PL)	9
Польща може закрити кордон з Україною для торгівлі – Туск (DW.com).....	10
Через блокаду кордону поляки можуть втратити багато робочих місць – польський міністр (Економічна правда).....	10
Міністерство відновлення виконало всі домовленості для попередження блокади з боку польських перевізників (Офіційний веб-сайт Міністерства відновлення).....	11
Триває блокування пунктів пропуску на кордоні з Польщею (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)	11
Як польська блокада вплинула на українську торгівлю (Економічна правда, проєкт WEEKLY CHART)	12
Переорієнтація вантажопотоків	14
Засідання Робочої групи Мінвідновлення та Міністерства інфраструктури Польщі: продовжується співпраця для попередження поновлення блокування кордону (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення).....	14

Українське Дунайське пароплавство направило пропозиції з перевезення найбільшим експедиторам автомобільних вантажоперевезень (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)	15
На крок ближче до спільного контролю з Молдовою: завершується облаштування автомобільного пункту перетину кордону «Рені» (Офіційний веб-сайт Мінрегіону)	16
"Румунія більш передбачувана, ніж польський кордон": Україна прокладе додатковий маршрут експорту через Дунай (Gazeta.pl)	17
Плани та пріоритети	17
Для покращення бізнес-клімату в Україні Держмитслужба активно взаємодіє з громадськістю (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)	17
Практичні кроки реалізації Антикорупційної програми Держмитслужба обговорила з міжнародними партнерами (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України).....	18
Питання доброчесності на порядку денному профільного Підкомітету ВМО: Держмитслужба представила ініціативи у сфері антикорупційної політики (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)	19
Мінфін схвалив Довгостроковий національний стратегічний план цифрового розвитку, цифрової трансформації та цифровізації Держмитслужби (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України).....	19
Законопроект про транскордонну співпрацю	20
У Чернівцях обговорили законопроект про міжнародне співробітництво (портал «Децентралізація»)	20
Інфраструктура.....	21
Працюємо над відкриттям нового пункту пропуску з Угорщиною (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)	21
Тези виступу Олександра Кубракова на форумі «Україна. Рік 2024» (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)	22
Міжнародна співпраця.....	23
За підтримки USAID на Волині встановлено перші модульні будівлі на пунктах пропуску (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)	23
«Транспортний безвіз» з Туреччиною діятиме щонайменше до завершення війни (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення).....	24
Безпека українського кордону – невід’ємний елемент світової безпеки (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)	24
Сергій Дейнеко провів робочу зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Турецької Республіки в Україні (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)	25
Нові французькі ініціативи та спільні проекти прикордонної безпеки (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)	26
Прикордонники України та Словаччини провели тренінг з організації спільного патрулювання кордону (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)	26
Україна та Молдова підписали план співробітництва між прикордонними відомствами обох держав (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України).....	26
Інтеграція з турботою про завтра (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України) ..	27

єЧерга для легкових автомобілів: створено передумови для розробки нового функціоналу (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення).....	27
Публікації.....	28
Інтегроване управління кордонами: політичні та інституційні прогалини в реагуванні на надзвичайні ситуації (в контексті блокади польсько-українського кордону у листопаді-грудні 2023 року) (Веб-сайт аналітичного центру «Європа Без Бар'єрів»)	28
Аналітична записка “Координаційний центр ІУК в Україні: чому потрібен і яким буде”(Веб-сайт аналітичного центру «Європа Без Бар'єрів»)	28
Проблема, яка не має зруйнувати відносини: погляд з Польщі на блокування кордону з Україною (Європейська правда).....	29
Тарас Качка: "Від транспортної блокади польська економіка постраждала більше, ніж українська" (Європейська правда).....	31

За два місяці 2024 року товарообіг склав \$16,8 млрд (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)

08.08.2024

Це на 2% більше за аналогічний період 2023 року.

Так, протягом січня-лютого 2024 року в Україну імпортували товарів на суму \$10 млрд, а експортували – на суму \$6,8 млрд.

При цьому оподаткований імпорт склав \$8,8 млрд, що становить 88% загальних обсягів імпортованих товарів.

Податкове навантаження на 1 кг оподаткованого імпорту в січні-лютому 2024 року склало 0,47 дол/кг, що на 5% більше, ніж за аналогічний період 2023 року.

Країни, з яких найбільше імпортували товарів до України: Китай — \$2 млрд, Польща — \$1,1 млрд і Німеччина — \$769 млн.

Експортували з України найбільше до Польщі — на \$649 млн, Іспанії — на \$624 млн, Китаю — на \$504 млн.

У загальних обсягах ввезених у січні-лютому 2024 року товарів 67% склали такі категорії товарів:

- машини, устаткування та транспорт — \$3,5 млрд

при митному оформленні зазначених товарів до бюджету сплачено 25,3 млрд грн, що складає 31% надходжень митних платежів;

- продукція хімічної промисловості — \$1,8 млрд

при митному оформленні зазначених товарів до бюджету сплачено 12,8 млрд грн, що складає 16% надходжень митних платежів;

- паливно-енергетичні — \$1,3 млрд

при митному оформленні зазначених товарів до бюджету сплачено 20,0 млрд грн, що складає 24% надходжень митних платежів.

До трійки найбільш експортованих з України товарів увійшли:

- продовольчі товари — \$4,5 млрд

- метали та вироби з них — \$726 млн

- мінеральні продукти — \$587 млн

За перші два місяці 2024 року при митному оформленні експорту товарів, на які встановлене вивізне мито, до бюджету сплачено 47,96 млн грн.

Олександр Кубраков: Українським коридором у лютому експортовано рекордний обсяг вантажів (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

01.03.2024

Вантажообіг портів Великої Одеси в найкоротшому місяці року склав 8 млн тонн, з яких 5,2 -- продукція українських аграріїв. Це рекордні показники експорту не лише Українським коридором, а і за часів повномасштабного вторгнення.

Ми поступово наближаємось до довоєнних показників експорту через ці порти. Сьогодні понад 90% всього агроекспорту йде через порти Великої Одеси та Дунайські порти. Україна залишається одним з ключових гарантів продовольчої безпеки. Особливо, що стосується експорту зернових до країн Африки та Азії. З початку роботи Українського коридору майже 28 млн тонн вантажів отримали 42 країни, з яких 19 млн тонн – це зернові та олійні.

Наразі на підхід до портів Одеса, Чорноморськ та Південний очікують 113 суден, які мають експортувати майже 3 млн тонн вантажів.

У днищі і дверях авто: водій заховав Apple iPhone на понад 8 мільйонів гривень (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)

07.02.2024

6 лютого, близько 23.40, під час огляду автомобіля "CITROEN Xsara Picasso", який прибув в пункт пропуску «Краківець - Корчова» із Республіки Польща, працівники митниці виявили 158 Apple iPhone 15 Pro Max.

Орієнтовна вартість незадекларованих гаджетів - 8 млн. 200 тис. грн.

Прихований товар знаходився в конструктивних порожнинах днища, дверей та салону автомобіля, доступ до якого став можливий після повного демонтажу сидінь, обшивки дверей та днища салону автомобіля.

За даним фактом складено протокол про порушення митних правил відповідно до ч.1 ст. 483 МКУ.

У фурі з «секонд-хендом» митники виявили 15 тонн нового одягу на 20 млн гривень (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)

1 February

У пункт пропуску «Краковець-Корчова», що на українсько-польському кордоні, прибула вантажівка під керуванням громадянина України, який задекларував 16,6 тонни вживаного одягу. Втім під час огляду вантажівки працівники митниці виявили, що водій разом із «second hand», що заважив майже на 2 т, переміщує 16,5 тонн нового одягу відомих виробників. За попередніми даними, вартість товарів становить 20 млн гривень. За цим фактом складено протокол про порушення митних правил відповідно до ч. 1 ст. 483 МКУ (переміщення товарів через митний кордон України з приховуванням від митного контролю).

Блокада

На кордоні з Польщею ускладнено рух транспорту (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

09.02.2024

Через акції протесту польських фермерів ускладнено рух через пункти пропуску «Медика-Шегіні», «Хребенне-Рава-Руська» та «Дорогуськ-Ягодин»

Сьогодні, 9 лютого, польські фермери розпочали акції протесту, під час яких обмежили можливість руху дорогами, які ведуть через польсько-український кордон.

Зокрема, як поінформували українських прикордонників польські колеги, після 10.00 (київський час) розпочалися акції протесту перед пунктом пропуску «Медика». Рух блокують близько 100 осіб та близько 50 транспортних засобів. Протестувальники налаштовані пропускати по 1 вантажному автомобілю, 1 автобусу та 1 легковому автомобілю на годину. При цьому, надають змогу водіям автобусів та легковиків, на власний розсуд та ризик, оминати місце протесту об'їзною дорогою. Зважаючи на зазначене, пропонуємо подорожувальникам за можливості спланувати маршрут через інші пункти пропуску.

Після 11.00 (київський час) близько 200 осіб та 35 одиниць сільгосптехніки заблокували рух біля пункту пропуску «Хребенне». Протестувальники налаштовані пропускати по 2 вантажні автомобілі на годину в обидва напрямки. Рух легкового транспорту та автобусів не обмежуватиметься.

Після 11.30 (київський час) також розпочалася акція протесту біля пункту пропуску «Дорогуськ». Протестувальники мають намір пропускати щогодини по 1 вантажівці в обидва боки. Рух автобусів відбуватиметься без змін.

Польські фермери розпочали акції протесту ще на двох пунктах пропуску та знову заблокували «Шегіні» (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

12.02.2024

Протестувальники обмежили рух автодорогами, які ведуть через пункти пропуску «Зосін-Устилуг» та «Долгобичув-Угринів».

Як повідомили українських прикордонників польські колеги, сьогодні о 10.10 розпочалися акції протесту польських фермерів неподалік від пункту пропуску «Зосін». Протестувальники мають намір здійснювати пропуск по 3 вантажні транспортні засоби вагою понад 3,5 тонни на годину. Легкові автомобілі, автобуси, транспортні засоби з гуманітарною допомогою, а також транспортні засоби до 3,5 тонни в обох напрямках будуть оформлятися у звичайному режимі.

Також, близько 10.00, майже 150 осіб пікетувальників та 20 одиниць сільгосптехніки розпочали блокування руху біля пункту пропуску «Долгобичув». Обмежено рух вантажівок вагою до 7,5 тонни в обидва боки, а також вантажівок вагою понад 7,5 тонни на в'їзд в Польщу. Учасники акції протесту мають намір пропускати по 2 вантажні автомобілі на годину в обидва напрямки.

Окрім цього, польські фермери поновили свої дії з блокування руху вантажних транспортних засобів на напрямку пунктів пропуску «Медика –Шегині». За наявною інформацією вони пропускатимуть по одній вантажівці в годину. На пропуск легкового автотранспорту та автобусів акція протесту поширюватись не буде.

Нагадаємо, що з 9 лютого 2024 року на території Польщі біля кордону з Україною тривають акції протесту на автошляхах, які ведуть через пункт пропуску «Дорогуськ–Ягодин» та «Хребенне–Рава-Руська». Зранку на цих напрямках в бік України на території Польщі в чергах сукупно знаходилося 1050 вантажівок. А рух через них вантажними транспортними засобами значно знизився.

Польські фермери розпочали дії з блокування руху біля пункту пропуску «Корчова-Краківець» (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

13.02.2024

Близько 14.00 13 лютого польські фермери розпочали акцію протесту неподалік від пункту пропуску «Корчова», що навпроти українського – «Краківець».

Українські прикордонники отримали інформацію від польських колег про те, що пікетувальники мають намір на 1 годину заблокувати рух вантажівок, які прямують в Україну.

Блокування пасажирського транспорту не здійснюватиметься.

Наразі прикордонники України вживають заходів щодо відстеження ситуації, уточнення взаємодії зі польськими колегами щодо порядку подальшого пропуску вантажного автотранспорту.

Просимо водіїв та перевізників врахувати цю інформацію під час планування міжнародних перевезень та відстежувати стан роботи пунктів пропуску на офіційних ресурсах Держприкордонслужби.

Зазначимо, що на цей час через акції протестів польських аграріїв обмежено рух ще через 5 пунктів пропуску на українсько-польському кордоні. <https://dpsu.gov.ua/ua/news/polski-fermeri-rozpochali-akcii-protestu-shche-na-dvoh-punktah-propusku-ta-znovu-zablokuvali-shegini/>

В пункті пропуску «Краківець» ускладнено рух вантажного транспорту через блокування на території Польщі (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

16.02.2024

За наявною інформацією, яку надали польські прикордонники, сьогодні близько 11:10 на території Польщі, на дорозі перед пунктом пропуску «Корчова» (Республіка Польща), суміжному з українським пунктом пропуску «Краківець», польські аграрії розпочали блокування руху для вантажних транспортних засобів. У зв'язку з цим ускладнення руху можливе як на виїзд з Польщі, так і на в'їзд.

На цьому напрямку зараз на в'їзд до України на території Польщі очікують близько 1730 вантажівок. Водночас, організатори таких дій на території Польщі не планують перешкоджати руху автобусів та легкового транспорту.

Наразі прикордонники України вживають заходів щодо відстеження ситуації, уточнення взаємодії з польськими колегами щодо порядку подальшого пропуску вантажного автотранспорту та категорії вантажів, які будуть пропускатися через кордон.

Додамо, що пункт пропуску «Краківець-Корчова» став шостим пунктом пропуску на українсько-польському кордоні, де здійснюється блокування руху вантажівок. Наразі інформації щодо термінів проведення блокування руху немає.

Польські протестувальники розпочали більш жорстко блокувати рух на кордоні з Україною (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

20.02.2024

Українські прикордонники отримали від представників Прикордонної варти Польщі інформацію про плани страйкарів щодо більш жорсткого обмеження руху транспортних засобів.

Зокрема, в рамках акції протесту польських фермерів, в обидвох напрямках повністю заблоковано рух вантажівок через пункт пропуску «**Медика-Шегині**». Термін завершення такого блокування не повідомлявся.

«**Долгобичув-Угринів**». Біля пункту пропуску протестувальники озвучили намір перекрити рух для усіх видів транспорту до 17.00 20 лютого.

«**Зосін-Устилуг**». З 13.00 по 16:00 за київським часом, протестувальники мають намір обмежити рух автобусів, вантажних та легкових транспортних засобів в обидвох напрямках. Обіцяють пропускати лише вантажні автомобілі з гуманітарною допомогою.

«**Корчова-Краківець**». До 21.00 (за київським часом) 20 лютого протестувальники планують блокувати рух усіх вантажівок на виїзд з Польщі, крім тих, які перевозять критичні вантажі. При цьому, автобуси, мікроавтобуси, легкові автомобілі в обидва напрямки зможуть рухатися безперешкодно.

«**Гребене-Рава-Руська**». Протестувальники з 13-ї години (за Київським часом) 20 лютого повністю заблокували рух в обох напрямках всіх категорій транспортних засобів, окрім тих, які везуть критично важливі вантажі та гуманітарну допомогу.

«**Дорогуськ-Ягодин**». До 19.00 за київським часом організатори протесту мають намір повністю заблокувати рух вантажного транспорту в обох напрямках.

Втретє пошкодили українську агропродукцію на польській залізничній станції Дорогуськ (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

24.02.2024

У день другої річниці повномасштабного російського віськового вторгнення, сьогодні біля 9 ранку невідомі пошкодили вантажні вагони з бобами.

«Системне знищення української агропродукції схоже на сплановані диверсії. Наша країна обороняється і виживає також і завдяки фермерам. Отже ті, хто вчинили ці злочини точно не зацікавлені в українському мирі і перемозі цивілізованого світу. Ми закликаємо правоохоронні органи Польщі дати негайну реакцію», – прокоментував віце-прем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков.

Укрзалізниця вже втретє звернулася до правоохоронних органів Польщі.

Пошкоджено 160 тонн українського зерна на польській залізничній станції (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

25.02.2024

Новий акт вандалізму – вночі з 24 на 25 лютого на станції Котомеж була розсипана українська агропродукція з 8 напіввагонів. Вантаж прямував транзитом до порту Гданськ, звідки направлявся до інших країн світу.

«Українська сторона сумлінно виконує свої зобов'язання і згідно домовленостям з польським урядом не експортує деякі види агропродукції на територію Польщі. Це підтверджено на офіційному рівні – ані зернові, ані кукурудза, ані рапс – не залишається там.

е четвертий випадок вандалізму на польських залізничних станціях. Четвертий випадок безкарності і безвідповідальності», – прокоментував Олександр Кубраков, міністр розвитку громад, територій та інфраструктури.

Пункти перетину кордону між Польщею та Україною стануть об'єктами критичної інфраструктури (INPOLAND.NET.PL)

23.02.2024

Дональд Туск заявив, що пункти пропуску на кордоні з Україною будуть включені до списку критичної інфраструктури.

У четвер, 22 лютого, прем'єр-міністр Дональд Туск під час виступу на прес-конференції повідомив, що пункти пропуску з Україною, а також окремі ділянки доріг і залізничних колій будуть включені до переліку критичної інфраструктури.

Відповідно до Закону про управління кризовими ситуаціями критична інфраструктура включає системи, які є ключовими для безпеки держави та громадян, а також об'єкти, пристрої, установки та послуги, пов'язані з ними. Уряд вважає за доцільне, щоб усі пункти пропуску на польсько-українському кордоні були включені до цього списку.

Остаточне рішення має бути оголошено не пізніше п'ятниці, 23 лютого. Необхідність внесення пунктів пропуску до об'єктів критичної інфраструктури виникає через обмежену пропускну здатність кордону в результаті фермерських протестів. Уряд заявляє про підтримку учасників протесту та запевняє, що захистить їхні інтереси, але також звертає увагу на необхідність надання необхідної допомоги Україні, яка страждає від російської агресії.

Польща може закрити кордон з Україною для торгівлі – Туск (DW.com)

28.02.2024

Варшава розглядає "тимчасове" закриття кордону з Україною для товарів на тлі напруженості через українське зерно, заявив прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск.

Польща розглядає "тимчасове" закриття кордону з Україною для товарів на тлі напруженості через українське зерно. Як передає агенція AFP, про це заявив прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск у середу, 28 лютого.

"Ми говоримо з українською стороною про тимчасове закриття кордону, припинення взагалі торгівлі, - сказав він. - Це рішення буде лише тимчасовим... і болючим для обох сторін".

Як [повідомляє](#) Польська агенція преси (PAP), Туск планує обговорити це питання під час зустрічі з фермерами, яка запланована на четвер, 29 лютого. "Я готовий ухвалювати важкі рішення, коли йдеться про кордон з Україною, завжди консультуючись з Києвом, щоб не було непотрібної напруги. Але ми повинні знайти довгострокове рішення", - заявив Туск.

За його словами, держава може допомогти в закупівлі польського зерна, щоб воно, наприклад, було привабливішим за ціною, ніж українське. "Ми говоритимемо про можливі субсидії на зерно та інші заходи, які дозволять нам якнайшвидше продати польське зерно", - сказав польський прем'єр.

Напередодні Туск заявив, що не може виключити розширення національної заборони на імпорту українського зерна на іншу продукцію, якщо Європейський Союз не вживатиме заходів для захисту ринків блоку. Його заява пролунала у той час, як тисячі польських фермерів вийшли на вулиці Варшави, протестуючи проти імпорту продовольства з України та правил, передбачених "Зеленою угодою" ЄС.

Окрім того, польські фермери вже кілька тижнів блокують низку КПП на польсько-українському кордоні. Під час акцій неодноразово доходило до того, що страйкарі висипали українське збіжжя з вантажівок і вантажних потягів.

З березня до протестів польських фермерів можуть доєднатися перевізники [з вимогою запровадження комерційних дозволів для українських компаній](#).

Через блокаду кордону поляки можуть втратити багато робочих місць – польський міністр (Економічна правда)

20.02.2024

Міністр сільського господарства Польщі Чеслав Секерський застеріг протестувальників, що блокада кордону з Україною може призвести до значних втрат робочих місць.

Про це [повідомив](#) міністр у відкритому листі до протестувальників.

"Повне закриття кордону може призвести до призупинення польського сільськогосподарського експорту в Україну, що може спричинити втрату багатьох робочих місць", - написав він.

У 2022 році Польща зафіксувала профіцит у загальному обсязі торгівлі з Україною у розмірі близько 3,5 мільярда євро. Вартість польського агропродовольчого експорту в Україну у 2023 році становила 1,033 мільярда євро, тоді як сума імпорту з України - 1,69 мільярда євро, написав міністр.

Нагадаємо:

У вівторок польські фермери [посилили](#) протести поблизу ПП "Медика-Шегині". Протестувальники перекрили залізницю та розсипали збіжжя з вантажного вагона на колії.

Польські фермери, які [блокують](#) рух поблизу пунктів пропуску з Україною, заявили про плани продовжити протест ще на місяць - до квітня.

Повідомлялось, що у разі, якщо кордон України з Польщею не буде деблокований до кінця місяця, бюджет країни може [втратити](#) 7,7 мільярда гривень.

Україна планує [використовувати](#) додатковий маршрут через річку Дунай для збільшення експорту до довоєнних рівнів, оскільки польська блокада сільськогосподарської продукції блокує сухопутний кордон із Європейським Союзом.

Міністерство відновлення виконало всі домовленості для попередження блокади з боку польських перевізників (Офіційний веб-сайт Міністерства відновлення)

27.02.2024

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури не припиняє діалог з Міністерством інфраструктури Польщі щодо питань блокування кордону, зокрема польськими перевізниками. Чергова розмова відбулась за ініціативи української сторони між заступником міністра Сергієм Деркачем та Павелом Ганцажем, заступником міністра інфраструктури Польщі.

«Отримуємо сигнали про начебто приєднання до блокади польських фермерів також і перевізників. Останні призупинили свій протест після домовленостей з Міністерством інфраструктури Польщі. Частина з цих домовленостей складала пункти, на які погодилось наше Міністерство. Ми дотримали свого слова та виконали все, що обіцяли. Колега запевнив, що роблять все від них залежне, щоб перевізники не поновили свій протест. Питання, які досі не вирішені – зона відповідальності Міністерства інфраструктури Польщі», – наголосив Сергій Деркач.

Сергій Деркач також повідомив польську сторону про зафіксовані випадки, коли окремі вантажівки проїжджають до України, оминаючи блокаду, тобто без черг. Міністерство відновлення фіксує такі випадки та очікує на них офіційну реакцію.

Під час розмови заступник міністра окремо зупинився на тому, що питання продовження «транспортного безвізу» є для України важливим та терміновим. Тому Міністерство відновлення звернулось до Єврокомісії з проханням пришвидшити процес підготовки до продовження Угоди про лібералізацію, провести відповідні зустрічі та перемовини.

Водночас, навіть за умови неповернення перевізників на кордон, ситуація залишається складною через блокаду з боку фермерів та вже вийшла за всі межі цивілізованого протесту. Наразі з польського боку кордону заблокованими залишаються більше 2 тисяч вантажівок. Зважаючи на складну ситуацію, за підтримки Міністерства відновлення та у співпраці із благодійною організацією Global Empowerment Mission (GEM) та Фонду Говарда Баффета волонтери забезпечують водіїв гарячими обідами.

Триває блокування пунктів пропуску на кордоні з Польщею (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)

12.02.2024

Перед п/п "Дорогуськ - Ягодин" польські фермери з 9 лютого блокують переміщення вантажних транспортних засобів. Так, за попередню добу оформлено 89 вантажівок на в'їзд, і лише 5 - на виїзд. Черга перед п/п "Дорогуськ" наразі становить 650 вантажівок.

Від сьогодні також розпочалося часткове блокування окремих категорій транспортних засобів у п/п "Зосин - Устилуг". Відповідно до наявної інформації, рух легкових автомобілів, автобусів, вантажних транспортних засобів до 3,5 тонн здійснюється без обмежень. Пропуск автомобілів більше 3,5 тонн здійснюється по 3 одиниці на годину у кожному напрямку руху.

Перед пунктами пропуску "Гребенне - Рава-Руська", "Долгобичув - Угринів" страйк триває, польські фермери продовжують перешкоджати переміщенню вантажних транспортних засобів з України. Наразі на виїзд оформлюється близько 10 вантажівок на добу. Щодо п/п "Шегині - Медика" - спостерігається часткове перешкоджання стабільній роботі пункту пропуску.

Як польська блокада вплинула на українську торгівлю (Економічна правда, проєкт WEEKLY CHART)

14.02.2024

Чому попри торгову блокаду в грудні Україна імпортувала історичний з початку великої війни максимум товарів? Пояснення на основі відкритих даних.

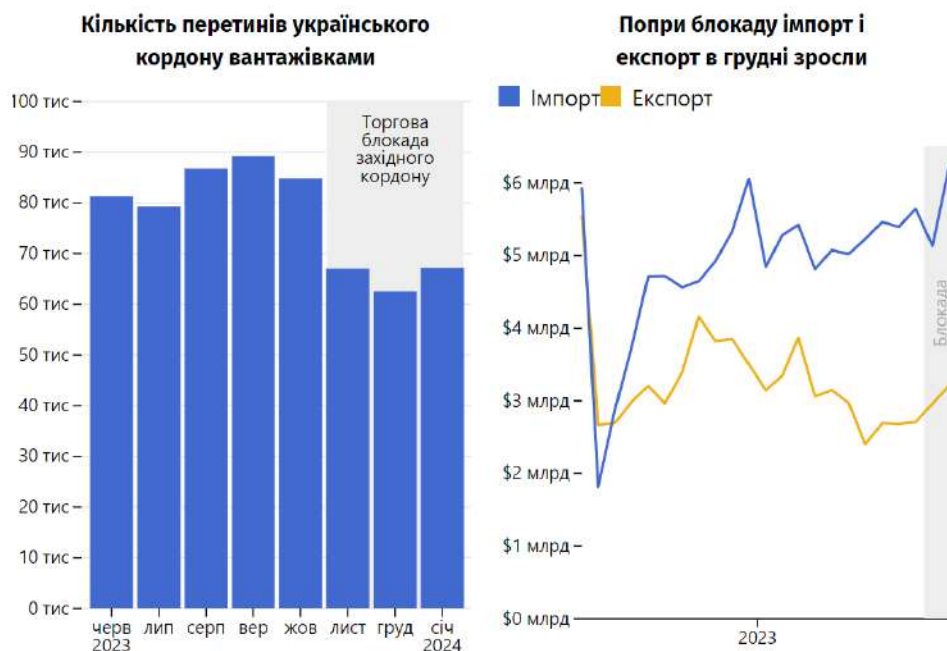
9 лютого 2024 року почалася друга хвиля [блокади україно-польського кордону](#). У цей день через акцію протесту польських фермерів ускладнився рух через пункти пропуску "Медика – Шегині", "Гребенне – Рава-Руська" та "Дорогуськ – Ягодин".

13 лютого частково заблокованими були шість пунктів перетину кордону і поляки погрожують розширювати протести. Після цього польський незалежний самоврядний профспілковий союз індивідуальних фермерів "Солідарність" заявив, що 20 лютого будуть заблоковані всі прикордонні переходи між Польщею та Україною, а також дороги до залізничних станцій і морських портів.

Першу хвилю блокади в жовтні 2023 року почали [польські перевізники](#), а з 2024 року їм на зміну прийшли фермери. З різною інтенсивністю до перших та других приєднувалися угорські, словацькі та румунські колеги.

Якщо перевізники були категорично налаштовані лише проти українських колег, які конкурують з ними на європейському ринку праці, то протести фермерів спрямовані на власні уряди. Вони меншою мірою стосуються завезення з України агропродукції, а більшою – вимог до її якості. Утім, це не заважає учасникам блокади влаштовувати [демонстративні перфоманси](#) з українським збіжжям.

ЕП проаналізувала відкриті дані [державного сервісу e-cherqa](#) та митної служби і пояснює, як блокада західного кордону вплинула на економіку України.

Дані показують, що кількість перетинів кордону вантажним транспортом не впала так драматично, як могло здатися. У листопаді та грудні цей показник скоротився на 30% до 60-65 тис перетинів. Проте це не єдина втрата від блокади.

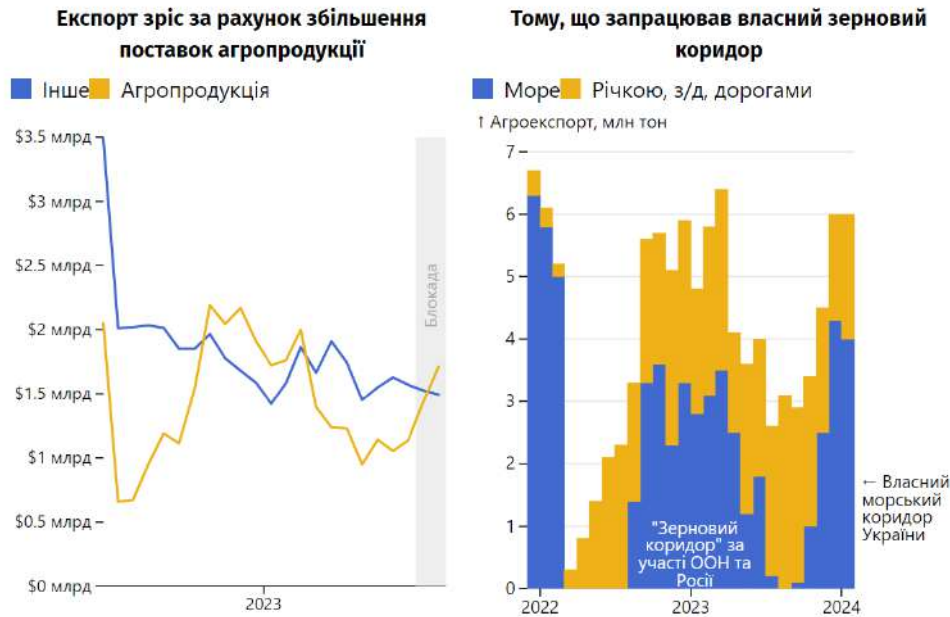
Значно важливішим є суттєве зростання простою автомобілів та часу на проходження кордону і як наслідок – супутніх витрат. Так, середній час на перетин кордону однією вантажівкою зріс майже у 2,5 рази до 165 годин.

За словами віцепрезидента Асоціації міжнародних автоперевізників Володимира Баліна, один день простою на кордоні коштує 300-350 євро за одну фуру.

Попри блокаду, експорт та імпорт у грудні 2023 року зросли порівняно з жовтнем, коли поляки почали перекривати кордон. Хоча на графіку видно падіння імпорту в листопаді, проте в грудні цей логістичний шок був подоланий і обсяги ввезення в Україну товарів встановили рекорд з початку 2022 року.

Так, місячний імпорт в грудні перетнув позначку 6,2 млрд дол. Експорт зріс до понад 3,2 млрд дол – найбільшого показника за попередні шість місяців. Причини зростання експорту й імпорту різні. Експорт зріс завдяки початку роботи нового тимчасового морського коридору, який повноцінно запрацював з жовтня.

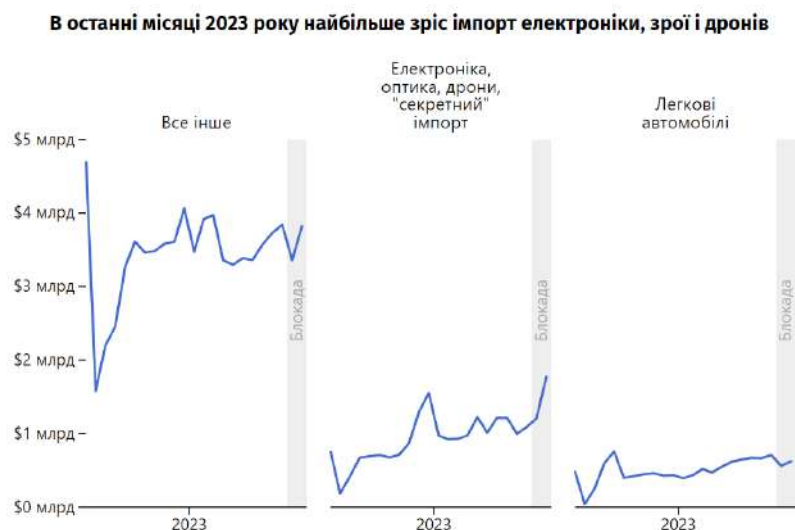
За [даними](#) Центру економічної стратегії (ЦЕС), у грудні 2023 року і січні 2024 року було експортовано 6 млн тонн аграрної продукції, з яких понад 4 млн тонн – морським коридором з південних портів. Зараз цим шляхом відправляється більше продовольства, ніж під час дії так званої зернової угоди.

Експорт іншої продукції (машинобудування, металургія) впав, підкресливши тенденцію, яка спостерігалася з початку великої війни.

У грудні рекордно підвищився імпорт ["секретних" товарів](#). Що туди входить – не розголошується. Імовірно, [ідеться](#) про товари подвійного призначення, військову техніку і компоненти, зброю. Також найбільше в грудні зростав імпорт електроніки, оптики, складових для виробництва дронів і самих дронів.

Це разюче контрастує з трендами річної давнини. Тоді серед лідерів зростання були споживчі товари, передусім – легкові автомобілі. Порівняно з жовтнем у грудні 2023 року їх імпорт упав на 86 млн дол.

Можна припустити, що критичний імпорт не постраждав через те, що він спирається не на автомобільні шляхи, а на залізничні.

Переорієнтація вантажопотоків

Засідання Робочої групи Мінвідновлення та Міністерства інфраструктури Польщі: продовжується співпраця для попередження поновлення блокування кордону (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

06.02.2024

Відбулась чергова онлайн-зустріч спільної Робочої групи Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України та Міністерства інфраструктури Польщі щодо аналізу ситуації із перетином кордону вантажівками та оцінки ефективності реалізованих заходів для розблокування кордону.

«Ми продовжуємо діалог із польськими колегами, щоб не допустити поновлення блокування кордону з боку перевізників. Після розблокування кордону черги на виїзд з України зникли. У той же час залишаються питання до ефективності виконання меморандумів про пропуску здатність на трьох розблокованих пунктах пропуску. Наприклад, наразі «Краківець – Корчова» та «Рава-Руська – Гребенне» працюють не на повну потужність – близько на 35% від домовлених показників.

У той же час на пункті пропуску «Ягодин – Дорогуськ» цей показник перевищив 60%, а останні дні кількість вантажівок, що перетинають кордон на виїзд з України перевищує і погоджені раніше цифри – близько 700 за добу. Наступну зустріч запланували провести безпосередньо на кордоні, щоб запропонувати рішення для дотримання меморандуму на всіх пунктах пропуску та відповідно зменшення часу очікування в чергах», – наголосив заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Сергій Деркач.

Під час розмови з польським колегою – заступником міністра інфраструктури Польщі Павелом Ганцажем, Сергій Деркач підкреслив відсутність тривалих онлайн-черг на виїзд з України. Під час блокади час очікування сягав кілька тижнів перебування в електронній черзі. Наразі ситуація протилежна, а завдяки послuzі eЧерга водії та перевізники можуть керувати своїм часом. Йдеться про чергу для завантажених, так і порожніх транспортних засобів.

Поруч з цим, тривалий час очікування становить для вантажівок, що перевозять товари 1-24 групи. Це товари, що потребують фітосанітарного та ветеринарного контролю з боку компетентних органів Польщі. Час очікування у такій черзі може сягати понад 10 днів.

ЧАС ОЧІКУВАННЯ* ВАНТАЖІВОК НА ВИЌЗД З УКРАЌНИ ДО ПОЛЬЩІ

*Дані з
<https://echerha.gov.ua/>
станом на 6 лютого 2024

МІНІСТЕРСТВО
ВІДНОВЛЕННЯ
розвитку економіки, територіальної
та інфраструктури України

Нагадаємо, українсько-польський кордон було розблоковано 17 січня. Відповідної домовленості досягло Міністерство інфраструктури Польщі з протестувальниками за результатами перемовин з Міністерством відновлення України. У рамках цієї угоди передбачено функціонування двох пілотних проєктів на пунктах пропуску «Ягодин – Дорогуськ» та «Нижанковичі – Мальховіце» та створення Робочої групи, що аналізуватиме ситуацію у сфері двосторонніх перевезень. За цей період три розблоковані пункти пропуску на виїзд з України перетнуло майже 20 тисяч вантажівок. Для порівняння за весь грудень минулого року кордон через три МАПП з України виїхало 15 тисяч вантажівок.

Знайти основну статистику щодо виїзду українських вантажівок за кордон можна за [посиланням](#)

Українське Дунайське пароплавство направило пропозиції з перевезення найбільшим експедиторам автомобільних вантажоперевезень (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

22.02.2024

У зв'язку з блокуванням західного кордону Українське Дунайське пароплавство (УДП) пропонує перенаправити вантажі, які перевозились у країни ЄС вантажівками, на річковий транспорт.

УДП розробило три лінії для баржевих караванів.

1. Україна - Галац

Найбільш швидкий маршрут для перекидання вантажу через західний кордон до країн ЄС. З огляду на велику відстань річковий караван може здійснювати 5-7 рейсів до Галацу на місяць. Тож, термін доставки контейнерів складає лише кілька днів.

2. Україна - Регенсбург

Маршрут дозволяє доставити вантаж у Німеччину, в найближчу точку до основного ринку споживання українського експорту. Або в будь-який порт на Середньому та Верхньому Дунаї. Але тривалість рейсу довше ніж у випадку доставки в Галац.

3. Україна - Констанца

Доставка вантажу в один з найбільших європейських морських портів, з можливістю подальшого експорту в будь-яку точку світу.

Пароплавство планує виставити на контейнерні лінії додаткові баржеві каравани, які щомісячно забезпечать доставку 2,1 тис. TEU до Регенсбургу (Німеччина), або 5,9 тис TEU до Констанци (Румунія).

УДП може працювати контейнерами TEU/FEU, а також рефконтейнерами.

Річкові перевезення лише флотом УДП є альтернативою 2-5 тисячам вантажівок.

На крок ближче до спільного контролю з Молдовою: завершується облаштування автомобільного пункту перетину кордону «Рені» (Офіційний веб-сайт Мінрегіону)

02.02.2024

Про це на зустрічі у Брюсселі щодо розвитку експортної спроможності України повідомив заступник міністра Сергій Деркач. Обговорення пройшло за участі представників Молдови та Румунії за координації Єврокомісії та США.

Зокрема, йдеться про виконання першого пункту домовленостей для запуску «зеленого коридору» між пунктами пропуску «Рені (Україна) – Джурджулешти (Молдова) – Галац (Румунія)». Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України спільно із Державним агентством відновлення фіналізують роботи на автомобільному пункті пропуску «Рені» для запуску спільного митного та прикордонного контролю з Молдовою.

«У рамках створення «зеленого коридору» між пунктами пропуску трьох країн першим кроком є запуск спільного контролю між Україною та Молдовою. Для створення такої можливості ми фактично завершили ремонт пункт пропуску «Рені», де і будуть працювати служби обох країн. Потребують вирішення питання митного оформлення та кількості персоналу, що будемо опрацьовувати у лютому. Протягом місяця плануємо робочі зустрічі з молдавськими та румунськими колегами, щоб зафіксувати механіку проїзду вантажівок від Рені до Галацу», – наголосив Сергій Деркач.

Окрім цього, наразі триває робота з міжнародними партнерами щодо подальшої розбудови пункту пропуску «Рені».

Під час зустрічі румунська сторона підтвердила подальшу розбудову порту Констанца для збільшення експортної спроможності. Для цього вже було отримано міжнародне фінансування.

Також сторони погодили, що розвиток Дунайських портів є стратегічним питанням водночас із функціонуванням тимчасового морського коридору з портів Великої Одеси.

Нагадаємо, у жовтні минулого року Мінвідновлення розпочало перемовини із Молдовою та Румунією щодо створення «зеленого коридору» між пунктами пропуску «Рені – Джурджулешти – Галац» для пришвидшення руху товарів та експорту української аграрної продукції. Ці пункти пропуску розташовані одне біля одного та є стратегічними для товарів, що рухаються автомобілями до портів, зокрема румунського Галацу.

Для створення «зеленого коридору», окрім запровадження спільного контролю, необхідні ще низка рішень, зокрема розбудова пункту пропуску «Рені». У такому разі представники контролюючих органів Молдови зможуть проводити всі необхідні процедури на виїзді з України. Окрім цього, план запуску «зеленого коридору» передбачає реконструкцію дороги Рені – Галац і розширення її з 2 до 4 смуг та додаткове технічне оснащення пунктів пропуску.

"Румунія більш передбачувана, ніж польський кордон": Україна прокладе додатковий маршрут експорту через Дунай (Gazeta.pl)

21.02.2024

Україна шукає альтернативні шляхи експорту, щоб оминати заблокований польськими фермерами кордон. "Планується прокласти додатковий маршрут через річку Дунай", - повідомив міністр інфраструктури України Олександр Кубраков.

Україна планує прокласти додатковий маршрут через річку Дунай, щоб збільшити експорт до довоєнного рівня, через блокування польськими протестувальниками постачань сільськогосподарської продукції сухопутним кордоном. Про це пише Bloomberg з посиланням на міністра інфраструктури України Олександра Кубракова.

У статті йдеться, що Дунай став пріоритетним шляхом для українського експорту після того, як РФ вийшла із зернової угоди в Чорному морі й заблокувала доступ до чорноморських портів.

"Наші плани на цей рік – усунути всі штучні перешкоди для експортерів, і ми працюємо над покращенням внутрішньої логістики", - підкреслив міністр.

Кубраков додав, що Україна планує контейнерні перевезення через верхній Дунай, оскільки "Румунія більш передбачувана, ніж польський кордон".

Новий маршрут має проходити від українського порту Ізмаїл до румунської Констанци та дунайських портів Німеччини.

Румунія будує автомагістраль, яка з'єднуватиме з Україною

Румунія у 2024 році планує [розбудувати частину своїх магістралей](#). Вже розпочалися роботи над автомагістраллю A7, яка має з'єднати Бухарест з українським кордоном. Після того, як магістраль запрацює, Україна матиме доступ до румунських портів, що дасть можливість Києву розширити експортні можливості. З огляду на блокування транспортування української продукції Польщею, Угорщиною та Словаччиною, це також може слугувати новим транспортним коридором для країн ЄС, - зазначають румунські ЗМІ. Очікується також, що нова автомагістраль дозволить покращити економіку Румунії й зміцнити зміцнюючи дорожню інфраструктуру.

Прогнозована протяжність шляху — 450 кілометрів. Завершити проєкт планують в останньому кварталі 2024 року. За даними журналістів, для будівництва зібрано сотні одиниць техніки та близько 3 тисяч робітників, а будівельні роботи активно тривають.

Магістраль проходитиме за маршрутом: Бузеу, Фокшани, Бакеу, Роман, Пашкань та Сучава, з'єднуючись з українським автошляхом М 19 біля Серету.

Блокування кордону: що відомо

З 20 лютого протестувальники почали більш жорстке обмеження руху транспорту на кордоні з Україною. Рух вантажівок заблокували на КПП "Медика-Шегині", "Долгобичув-Угринів", "Зосін-Устилуґ", "Корчова-Краківець", "Гребенне-Рава-Руська" та "Дорогуськ-Ягодин". Також протестувальники на певний час перекрили залізницю поблизу ПП Медика - Шегині та [висипали зерно з вагонів](#).

У відповідь на дії поляків українські перевізники з 20 лютого розпочали акцію протесту в трьох пунктах пропуску на кордоні з Польщею: "Рава-Руська", "Шегині" та "Краківець".

Плани та пріоритети

Для покращення бізнес-клімату в Україні Держмитслужба активно взаємодіє з громадськістю (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)

20.02.2024

Національну стратегію доходів, Антикорупційну програму, перспективу надання митниці статусу правоохоронного органу, криміналізацію контрабанди, пост-митний контроль, а також зміни у митному законодавстві обговорили на першому в 2024 році засіданні Громадської ради при Державній митній службі України.

Керівництво та очільники профільних підрозділів Державної митної служби України спільно з членами Громадської ради підвели підсумки роботи служби у 2023 році, визначилися з нагальними питаннями, які потребують додаткового врегулювання та окреслили план подальшої співпраці.

Сторони активно дискутували про реалізацію заходів, передбачених Національною стратегією доходів до 2030 року, в частині, що стосується Держмитслужби. Бізнес цікавили перспективи та плани впровадження вже у поточному році послідовних кроків щодо адміністративного реформування Державної митної служби України.

Представники Громадської ради поділилися пропозиціями для доопрацювання поточної редакції Антикорупційної програми Держмитслужби на 2023-25 роки. Також заслухали проміжні результати, яких вдалося досягти у результаті впровадження HR-стратегії Держмитслужби. Окремо учасники зустрічі зупинилися на обговоренні практичної реалізації пост-митного контролю.

Дякуємо активним представникам бізнесу за участь у реалізації митної політики в такий непростий час.

Практичні кроки реалізації Антикорупційної програми Держмитслужба обговорила з міжнародними партнерами (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)

19.02.2024

Керівництво Держмитслужби провело зустріч з представниками Євроделегатії та Міжнародного валютного фонду щодо антикорупційних заходів у Державній митній службі України, в ході якої домовились мобілізувати внутрішні ресурси відомства і максимально залучити підтримку міжнародних партнерів.

У Державній митній службі України велика увага приділяється системним змінам, які сприятимуть нівелюванню корупційних ризиків під час здійснення митного контролю. Про основні компоненти бачення ефективної антикорупційної діяльності, а також про вже вжиті заходи партнерів поінформував в.о. Голови Держмитслужби Сергій Звягінцев.

Перш за все, мова йшла про необхідність підвищення інституційної спроможності та оновлення кадрового складу Держмитслужби. Також важливим аспектом названо автоматизацію митних процедур і оснащення підрозділів технічними засобами митного контролю, такими як ваги, скануючі системи та системи відеонагляду.

Сергій Звягінцев подякував партнерам за реалізацію проекту з використання бодикамер, який реалізується у пункті пропуску на українсько-польському кордоні і вже дає результати. Він зазначив, що проект об'єктивно демонструє дієвість і чинить позитивний антикорупційний ефект як щодо можливих дій посадових осіб митниці, так і щодо дій громадян, які пропонують неправомірну вигоду митникам.

Окремо очільник Держмитслужби зупинився на необхідності практичної імплементації такого важливого антикорупційного заходу, як впровадження автоматизованого обміну митною інформацією про товари з іншими країнами, що унеможливить будь-які маніпуляції в пункті пропуску.

Завідуюча сектором Представництва Європейського Союзу в Україні Єкатерина Яковлева зазначала, що Євроделегатія вітає ухвалення Антикорупційної програми Держмитслужби на 2023-2025 роки, при цьому вважає за доцільне продовжити роботу над документом, доповнивши його конкретними заходами, щоб мати можливість краще прогнозувати очікувані результати.

На запитання партнерів щодо бачення системи оцінки ефективності такої програми Сергій Звягінцев відповів: «Головний критерій оцінки нашої діяльності – це стан взаємодії з бізнесом і зворотній зв'язок від суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Ми регулярно аналізуємо скарги від бізнесу, бачимо проблематику і працюємо над її усуненням. Ми бачимо результати розвитку інституту АЕО і відгуки представників бізнесу, які скористалися такими перевагами, вкрай позитивні. Для подальшого підвищення рівня комунікації з бізнесом, працюємо над створенням кол-центру або HelpDesk з усіх питань, що можуть турбувати бізнес та громадян.»

У свою чергу Енріко Аав, старший економіст Міжнародного валютного фонду, зазначив, що МВФ повністю підтримує прагнення Держмитслужби якнайшвидше здобути повноваження оперативно-розшукової діяльності і слідства.

«Важко не помітити системний підхід до боротьби з корупцією з боку Держмитслужби. Багато чого було зроблено в минулому році і ми добре розуміємо ті фактори, які об'єктивно заважають на даному етапі досягти ще кращого результату, як то низький рівень оплати праці службовців відомства чи прогалини у законодавстві, які дозволяють поновлюватись на роботі звільненим недобросовісним працівникам», - зазначив він.

Штефан Шльойнінг, керівник відділу Служби інструментів зовнішньої політики Представництва ЄС в Україні, повідомив про запровадження нового проєкту щодо розбудови потенціалу в Україні. Він уточнив, що в березні цього року заплановано ряд зустрічей, на яких будуть визначені конкретні аспекти допомоги МВФ у реалізації ініціатив Держмитслужби щодо антикорупційної діяльності.

Після отримання пропозицій від міжнародних партнерів буде продовжено спільну роботу над доопрацюванням Антикорупційної програми за європейськими стандартами.

Питання доброчесності на порядку денному профільного Підкомітету ВМО: Держмитслужба представила ініціативи у сфері антикорупційної політики (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)

29.02.2024

26-27 лютого у штаб-квартирі Всесвітньої митної організації (ВМО) в Брюсселі відбулось 23-тє засідання Підкомітету з доброчесності.

Заснований у 2001 році, Підкомітет опікується питаннями доброчесності та боротьби з корупцією у митних органах. Він є платформою для обміну думками, досвідом та найкращими практиками з цих питань.

Під час заходу учасники обговорили застосування штучного інтелекту у сфері доброчесності, взаємодію між митницею і приватним сектором у боротьбі з корупцією, а також застосування нещодавно затвердженого Механізму ВМО з вимірювання ефективності митних адміністрацій у сфері доброчесності.

Окремим питанням дискусії було винесено національні стратегії та досвід у сфері доброчесності та боротьби з корупцією. Модератором виступив Олександр Натюшин, заступник директора Департаменту по роботі з персоналом Держмитслужби, який наразі проходить стажування у ВМО в рамках Програми розвитку кар'єри.

Обговорення теми національних стратегій почалося з презентації Владислава Суворова, заступника Голови Держмитслужби. Він детально розповів про низку амбітних антикорупційних заходів, які мають бути впроваджені у митних органах України:

- підвищення заробітної плати до ринкового рівня;
- запровадження особливих умов проходження митної служби – атестацію посадових осіб, перевірку на доброчесність, у тому числі на поліграфі, ротацію, формування кадрового резерву, систему мотивації та соціальних гарантій;
- використання посадовими особами натільних відеокамер при виконанні митних формальностей;
- розширення застосування обміну попередньою митною інформацією;
- задіяння можливостей оперативно-розшукової діяльності у боротьбі з корупцією тощо.

Учасники Підкомітету ознайомились з основними положеннями стратегічних документів України по боротьбі з корупцією, включаючи нещодавно схвалену Кабінетом Міністрів України Національну стратегію доходів до 2030 року, і подякували за змістовну презентацію. Владислав Суворов відповів на питання колег.

Наприкінці зустрічі Ігор Даньков, представник Держмитслужби в Брюсселі, нагадав, що 24 лютого була друга річниця боротьби України за незалежність проти збройної агресії росії. Він зазначив, що навіть у воєнний час Держмитслужба лишається прихильною принципам ВМО та положенням оновленої Декларації Аруша про доброчесність у митних органах, схваленої Радою ВМО у 2003 році.

Мінфін схвалив Довгостроковий національний стратегічний план цифрового розвитку, цифрової трансформації та цифровізації Держмитслужби (Офіційний веб-сайт Державної митної служби України)

19.02.2024

План розроблений у контексті підготовки України до вступу до ЄС та виконання Додатку XV до Угоди про асоціацію, яким встановлено чіткий перелік заходів, що їх Україна має виконати задля гармонізації митних процесів з європейськими стандартами. Особливу увагу було приділено виконанню всіх вимог щодо майбутніх інтеграцій до систем ЄС.

За основу взято Багаторічний стратегічний план електронної митниці ЄС (Multi-annual strategic plan for electronic customs, MASP-C). Національний план має стати керівним документом з питань впровадження та розвитку митних інформаційних систем у наступні роки. Успішна реалізація визначених трансформацій забезпечить ІТ-систему адекватними інструментами для боротьби з корупцією та шахрайством.

Як основу ІТ-стратегії Держмитслужби визначено, зокрема,

- сервісно-орієнтовну архітектуру,
- централізоване впровадження ЄАІС,
- гармонізований інтерфейс із ЄС і Єдине вікно для міжнародної торгівлі.

Увагу приділено запровадженню принципів кіберзахисту, особливо - запису та відстеженню історії запитів на внесення змін до даних, захисту від несанкціонованого доступу до інформації, неможливості зміни або втрати журналів роботи з даними, неможливості зміни інформації та документів, наданих користувачами з використанням кваліфікованого електронного підпису.

Серед пріоритетів ЄС нині є впровадження безпаперових процедур. У митній справі для цього реалізується Ініціатива електронної митниці (Electronic customs initiative). Для впровадження Е-Митниці розроблено Multi-annual strategic plan for electronic customs (MASP-C) – плановий документ, що охоплює всі митні проєкти, пов'язані з ІТ.

Держмитслужба передбачила поетапний підхід до впровадження електронної митниці:

- бізнес-аналіз, політика та правове оформлення;
- створення технічної специфікації системи;
- створення специфікацій для інтеграції з зовнішніми системами;
- розробка та впровадження системи.

У процесі ІТ-трансформації Держмитслужба використовуватиме управління бізнес-процесами та BPM-моделювання, що дозволить забезпечити цілісне уявлення про митні процеси та практичні наслідки їх впровадження відповідно до митного законодавства України та ЄС.

План розрахований до 2026 року та передбачає залучення міжнародної технічної допомоги для побудови надійних та сучасних ІТ-систем Митниці.

Команда EU4PFM надала експертну підтримку в процесі підготовки стратегічного плану.

Законопроєкт про транскордонну співпрацю

У Чернівцях обговорили законопроєкт про міжнародне співробітництво (портал «Децентралізація»)

01.03.2024

27 лютого 2024 року у Чернівцях презентували та обговорили законопроєкт №9450 «Про міжнародне територіальне співробітництво України». Діалог відбувся між 80 лідерами громад Буковини та 9 народними депутатами, представниками Кабінету Міністрів, Офісу Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України, очільниками Чернівецької обласної військової адміністрації та обласної ради, представниками Всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, експертного середовища та за підтримки Проєкту USAID «ГОВЕРЛА».

Присутні відзначили важливість міжнародного територіального співробітництва для розбудови спроможності та розвитку громад, зокрема у контексті майбутнього вступу України до ЄС. Через виклики війни та брак державних коштів саме системна реалізація спільних проєктів з країнами ЄС може допомогти громадам у залученні додаткових фінансів. Цей законопроєкт сприяє доступу фондів ЄС направлених на Політику згуртованості/структури та спрощує процес побудови міжнародних партнерств.

Про те, що законопроєкт №9450 схвалений Комітетом ВРУ з питань місцевого самоврядування і готовий до прийняття, розповів Олександр Аліксійчук — автор законопроєкту, народний депутат, голова підкомітету з питань

співробітництва територіальних громад та регіонів Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Він також поділився ключовими новелами, серед яких розмежування понять міжтериторіального, транскордонного та транснаціонального співробітництва, суб'єктів та учасників тощо, а також підкреслив:

«Цей законопроект наблизить національне законодавство до положень прав Європейського союзу, створить якісніші умови співпраці, підвищить залучення інвестицій та рівень життя громад. Ми прагнемо, щоб це законодавство не було підв'язане лише до прикордоння, а давало таку можливість для всіх громад і регіонів України. Законопроект покликаний розширити можливості та вже зараз підштовхнути ОМС до активнішої участі в програмах та фондах ЄС, зокрема у програмі [Interreg](#). Адже коли ми станемо повноправними членами ЄС, нам треба буде вміти користуватися такими можливостями».

Загалом 379 з 1469 українських громад вже уклали 1573 договори міжнародного партнерства. Лідери громад поділились ключовими проблемами у розвитку та впровадженні транскордонного співробітництва: дефіцит кадрів та питання оплати праці; мовні та комунікаційні труднощі; недостатня підтримка на державному рівні; відсутність практичного досвіду в питаннях транскордонного співробітництва.

Депутати розповіли про закладені в законопроекті інструменти для вирішення цих викликів, а запрошені спікери ознайомили учасників з можливостями у створенні партнерств з європейськими муніципалітетами за підтримки [Engagement Global](#), [SKEW](#), [GIZ](#), [Cities4Cities](#). Представники Проекту USAID «ГОВЕРЛА» підкреслили, що Проект готовий підтримувати громади у налагодженні міжнародного співробітництва та допомагати у розвитку персоналу.

Керівник Проекту USAID «ГОВЕРЛА» Габріель Абрагам зазначив:

«Ми рішуче налаштовані підтримувати подальшу реалізацію реформи децентралізації в Україні через зміцнення інституту місцевого самоврядування та розробку ефективної правової бази для органів місцевого самоврядування, яка забезпечить покращення їхніх можливостей та спроможностей».

Юрій Юзва, Недобоївський сільський голова, вважає, що захід був корисним:

«Ми сьогодні почули, що міжнародне співробітництво буде основою майбутньому розвитку наших громад, змогли напряму з депутатами обговорити багато болючих питань, почути презентації з цінною інформацією, яку ми використаємо у своїй роботі. Наша громада вже планує кроки у міжнародному співробітництві щодо водопостачання і поводження з відходами».

Марія Нікорич, Новоселицька міська голова, додала:

«Основне, що ми побачили — це зацікавленість центральної влади у тому, як працюють територіальні громади, тим паче в міжнародному співробітництві. Сьогодні ми маємо чітку відповідь, як організувати, як реєструватися для того, щоб наші підписані угоди або проекти мали державницьку позицію».

Команда Проекту USAID «ГОВЕРЛА» надає експертну підтримку Верховній Раді у розробці та прийнятті законопроекту №9450, а також підтримує налагодження діалогу між місцевими та центральними органами влади щодо міжнародного співробітництва. У березні такий захід планують провести з громадами північно-східних регіонів України.

Інфраструктура

Працюємо над відкриттям нового пункту пропуску з Угорщиною (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

23.02.2024

За ініціативи Міністерства відновлення було схвалено відкриття нового пункту пропуску для пасажирського транспорту з Угорщиною – «Велика Паладь – Надьгодош» та запуск порожніх вантажівок через пункт пропуску «Лужанка – Берегшурань».

«Велика Паладь» працюватиме для легкових автомобілів. Ключова мета запуску цього пункту пропуску – зменшення навантаження на інші пункти пропуску, які перетинає транспорт з вантажем.

«Пункт пропуску «Лужанка» наразі працює для легкових автомобілів. Завдяки змінам до Угоди його згодом зможуть перетинати і порожні вантажівки вагою понад 7,5 тон. Наступним кроком для реалізації цих рішень є схвалення відповідних змін угорськими колегами. Наразі сторонами проводиться відповідна робота для отримання погоджень. Наша задача – забезпечити сталі і ритмічні експортно-імпорتنі перевезення», – прокоментував Олександр Кубраков, міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України

Нагадаємо, через Угорщину припадає близько 10% вантажопотоку з України, зважаючи на недостатню пропускну здатність українсько-угорського кордону. Наразі з Угорщиною працює 5 пунктів пропуску, з них для вантажівок лише один – «Чоп – Захонь». За добу його на виїзд з України може перетинати близько 250 вантажівок.

Тези виступу Олександра Кубракова на форумі «Україна. Рік 2024» (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

Тема «Відбудова (реконструкція), економіка країни та допомога західних країн»

26.02.2024

Шановні друзі! Україна нарощує свою стійкість.

Це дуже добре видно у ретроспективі.

У 2022-му ми підтримували передову та тримали тил. Тисячі розчищених дорів та понад сотню терміново наведених або відремонтованих мостів. Організована логістика для майже мільйона тонн військових вантажів. Почали роботу над альтернативними шляхами для експорту – підсилення Дунайського портового кластеру, розбудовою залізничних та автомобільних пунктів пропуску.

Зимові блекаути та прицільні атаки ворога по наших містах визначили пріоритети роботи на 2023-й рік.

Перше. Пасивний захист енергооб'єктів. Такого у світі ще ніхто не робив. Ми споруджуємо три рівні захисту — від уламків, дронів та ракет.

Друге. Ми відновлювали критичну інфраструктуру. Через 76 днів після теракту на Каховській ГЕС запустили першу нитку водогону для Кривого Рогу. З нуля, в чистому полі, піднявши весь світ, щоб знайти необхідне, специфічне обладнання. Це питна вода для 1,5 мільйона людей на Дніпропетровщині та функціонування промислових об'єктів регіону. Ми відновлювали мости та дороги. У 2023 році Агентство відновлення облаштувало 115 тимчасових переправ і повністю відбудувало 26 мостів.

Третє. Житло і соціальна інфраструктура. Завдяки Програмі «Відновлення» понад 40 тисяч українських родин відремонтували своє житло. Виплатили понад 3 мільярди гривень.

Четверте. Ми розширювали діючі експортні коридори та налаштовували нові. Задача – вийти на стабільні довоєнні показники.

Запрацював Український коридор – тимчасовий коридор Чорним морем, який Україна відкрила самостійно. Дякую Збройним Силам за цю можливість. З 8-го серпня відправили майже 27 мільйонів тонн вантажів, 80 % якого – українська агропродукція.

Ми розвиваємо Дунайський кластер. Він стає альтернативним шляхом для нашого експорту. 30 мільйонів тонн вантажів різної номенклатури було відправлено у 2023.

Разом із Укрзалізницею нарощували обсяги залізничних перевезень. Досягли рекорду вантажних перевезень залізницею у листопаді: 14 мільйонів тонн.

Відкривали нові пункти пропуску і модернізували існуючі. Триває процес модернізації 23-х прикордонних пункти пропуску силами Агентства відновлення.

Працюємо з новими викликами — блокування польського кордону. Урядовою командою напрацювали план взаємопорозуміння для врегулювання ситуації. Вихід знайдемо. На інше ані ми, ані партнери не маємо права.

2024-й рік — рік розвитку і стійкості громад. Рік євроінтеграції. Рік нарощування стійкості в усіх секторах.

Продовжуємо реформу децентралізації. Розробляємо нову архітектуру планувальних документів. Синхронізуємо Плани відновлення та Програми комплексного відновлення та розвитку. Поєднуємо інструменти регіональної політики і просторового планування.

Наші ключові плани на 2024-й рік:

Житло. Фактично в перших числах січня цього року запустили виплату компенсацій тим, чиє житло було знищене через російську військову агресію. Перші майже 1000 родин уже придбали нові оселі.

Наступний крок – поширення програми на тих, чиє житло знищене на тимчасово окупованих територіях. Також цього року розпочнемо велику програму капітальних ремонтів для суттєво пошкоджених багатоквартирних будинків.

Критична інфраструктура. Вже наступного місяця запустимо водогін на Дніпропетровщині у повному обсязі. До кінця року маємо відновити водопровідну мережу у Миколаєві. Співпрацюємо тут з Урядом Данії.

Експорт. Як я вже казав, наша задача по експорту – забезпечити стійкі довоєнні показники. Для цього посилюємо альтернативні транспортні коридори.

Цього року плануємо відкрити кілька автомобільних пунктів пропуску з Польщею, Молдовою, Угорщиною. Також маємо програму розвитку залізничних прикордонних переходів зі Словаччиною і Румунією.

На базі нашого Українського дунайського пароплавства збираємо і спускаємо на воду багатотонні баржі. Також вже найближчими днями запустимо контейнерні перевезення Дунаєм. Трохи згодом – також через порти Великої Одеси.

Також працюємо над локалізацією виробництва рухомого складу для Укрзалізниці. Цього року чекаємо на десятки нових пасажирських і вантажних вагонів вітчизняного виробництва.

Ведемо консультації з американськими та європейськими регуляторами над відкриттям авіаційного простору.

Працюємо над створенням та покращенням умови для залучення інвесторів у процес відновлення. Це вкрай важливо для довгострокового розвитку України.

Прозорість процесу відновлення України ми забезпечимо застосуванням принципів закупівель за правилами донорів та МФО та використанням екосистеми DREAM.

Міністерство відновлення має розгалужену мережу партнерів. Основними є американська агентств з міжнародного розвитку USAID, Світовий Банк, Європейський інвестиційний банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, німецька фінансова установа KfW, фінансова установа країн Північної Європи – NEFCO, японське агентство з міжнародного співробітництва JICA.

На сьогодні маємо низку ініціатив та проєктів по відновленню житла, розвитку транспортного сектору, критичної інфраструктури. Всі вони – про відновлення та модернізацію України. Про те, що ми не самі. І разом з партнерами Ми будемо Україну.

Дякую за увагу! Слава Україні!

Міжнародна співпраця

За підтримки USAID на Волині встановлено перші модульні будівлі на пунктах пропуску (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

01.02. 2024

Дві модульні будівлі встановлено на міжнародному автомобільному пункті пропуску «Ягодин-Дорогуськ» за підтримки проекту Проект USAID "Економічна підтримка України".

Дві споруди є першими із 33 будівель які будуть встановлені на різних пунктах пропуску. Вони підвищать операційну спроможність чотирьох ключових пунктів перетину кордону на західному кордоні України: «Ягодин-Дорогуськ», «Порубне – Сірет», «Лужанка – Берегшурань», «Ужгород – Вишне Немецьке».

Частина модульних будівель буде використовуватися для роботи співробітників Державної митної та Державної прикордонної служб.

«Я дякую нашим партнерам з USAID за системну підтримку модернізації України, зокрема у посилення експортної спроможності України. Розвиток прикордонних пунктів пропуску дозволить нам оптимізувати їх роботу, а відповідно підвищити товарообіг та посилити економічну безпеку регіону», – прокоментував Віце-прем'єр-

міністр з відновлення України – Міністр розвитку громад, територій та інфраструктури України Олександр Кубраков.

Також вже доставлено чотири модульні споруди, які слугуватимуть санітарними модулями для пунктів пропуску у Волинській та Чернівецькій областях.

У 2023-2026 роках USAID у рамках Проєкту «Економічна підтримка України» виділить \$115 мільйонів на підтримку Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України, Укрзалізниці та Державної митної служби України з метою модернізації пунктів перетину кордону (ППК), покращення логістики перевезень вантажів, збільшення обсягів торгівлі та експорту зернових.

«Транспортний безвіз» з Туреччиною діятиме щонайменше до завершення війни (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

29.02.2024

Команда Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України провела засідання Змішаної комісії з перевезень з Міністерством транспорту та інфраструктури Туреччини. Результат роботи – продовження лібералізації вантажних перевезень. «Транспортний безвіз», або ж лібералізація вантажних перевезень з Туреччиною, включає двосторонні вантажні перевезення та перевезення транзитом.

«Вдячний турецьким колегам за конструктивну співпрацю для розвитку економік обох країн. Продовження лібералізації вантажних перевезень – це приклад ухвалення рішень на основі цифр та реальних показників щодо позитивного впливу на ринок двосторонніх перевезень. З усього експорту, що ми поставляємо до Туреччини, близько 15% – автомобільним транспортом. Турецькі компанії імпортують до нас саме автомобільним транспортом майже 60% з усього обсягу товарів», – підкреслив Віцепрем'єр-міністр з відновлення – Міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков.

Таким чином для виконання вантажних і транзитних перевезень не потрібно дозволів. Домовленості включають бездозвільний проїзд для порожнього в'їзду вантажівок. Відповідне рішення зафіксоване протоколом засідання.

Окрім цього, вдалось збільшити кількість дозволів на вантажні перевезення в/з третіх країн на одну тисячу – до 3500.

«Важливу увагу у питанні співпраці з Туреччиною ми також приділяємо перевезенням пасажирів. У рамках реформи міжнародних автобусних перевезень ми верифікуємо всі автобусні маршрути, щоб мати актуальну мережу та дати можливість бізнесу відкривати нові. Ведемо роботу, щодо можливостей виконання нерегулярних перевезень – домовились про 400 дозволів на такі поїздки. Найближчим часом частина цих дозволів буде доставлена до України для видачі перевізникам», – наголосив заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури Сергій Деркач.

Довідково. Лібералізація вантажних перевезень, тобто можливість виконувати перевезення без потреби у спеціальних дозволах доступна до 35 країн, включно з країнами Європейського Союзу. Лише в минулому році команді Міністерства відновлення вдалось домовитись про таку можливість з Норвегією, Північною Македонією та продовжити відповідну угоду з Молдовою.

Безпека українського кордону – невід'ємний елемент світової безпеки (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

28.02.2024

Надзвичайний та Повноважний Посол США в Україні Бріджит Брінк і Надзвичайний та Повноважний Посол Канади в Україні Наталка Цмоць ознайомилися з перебігом співпраці з Державною прикордонною службою України

У супроводі Голови Держприкордонслужби генерал-майора Сергія Дейнека Амбасадори США та Канади оглянули техніку та засоби, які прикордонне відомство отримало у рамках проєкту міжнародної технічної допомоги «Виявлення та припинення ядерної контрабанди».

Варто відмітити, що Канада активно долучилася до надання допомоги Держприкордонслужбі у рамках співфінансування цього проєкту.

На базі одного з прикордонних підрозділів увазі Бріджит Брінк та Наталки Цмоць представили позашляховики, мікроавтобуси, засоби спостереження, обладнання для виявлення радіоактивних елементів, дизель-генератори, засоби індивідуального захисту особового складу.

Пані Бріджит Брінк запевнила прикордонників у вірі в їхню силу.

«Я бачу скільки всього ви досягли. Ці успіхи показують, що ви можете досягнути того чого потрібно, ви здатні себе захистити, просто потребуєте певних ресурсів і ми з нашими канадськими колегами пишаємось тим, що можемо надавати вам ці ресурси. Те обладнання, яке було передано має на меті захистити і попередити розповсюдження ядерної контрабанди і ця співпраця відбувається під егідою Департаменту Енергетики США. Ми робимо це для того щоб запобігти серйозним інцидентам, які можуть трапитися. Також я хочу подякувати за співпрацю відділу INL Посольства Сполучених Штатів, який опікується правоохоронними питаннями, і завдяки якому ми надаємо допомогу спецпідрозділу Державної прикордонної служби», – зауважила Посол США в Україні.

«Починаючи з 2008 року зроблена велика інвестиція і ми готові її розширювати і хочемо визнати на скільки вона є важливою для вашої роботи», – наголосила Бріджит Брінк.

У свою чергу Надзвичайний та Повноважний Посол Канади в Україні Наталка Цмоць подякувала Державній прикордонній службі України та Департаменту Енергетики США за організацію події, яка дозволила зібратись разом, щоб офіційно передати обладнання і відзначити успішну співпрацю.

«Це добрий спосіб віддати належне сильному партнерству, яке ми розбудували впродовж кількох останніх років з метою зміцнити міжнародну безпеку і стабільність. Між Канадою та Україною існують особливі близькі стосунки саме тому ми дуже пишаємося можливістю взяти участь у цьому заході разом із США задля того, щоб допомогти Україні зміцнити ядерну безпеку. Хочу відзначити надзвичайну відданість справі та рішучість Державної прикордонної служби України. Ваша праця, дорогі наші партнери, разом із фінансовою підтримкою Канади допоможе зміцнити стійкість України і ми пишаємося бути частиною цієї історії успіху. Дуже вам дякую за вашу службу, що ви захищаете кордони України, Європи і світу. Слава Україні!»

Голова Державної прикордонної служби України генерал-майор Сергій Дейнеко щиро подякував і уряду Сполучених Штатів Америки, і уряду Канади за ту допомогу, яка постійно надається Держприкордонслужбі.

«Завдяки Вам Державна прикордонна служба день у день стає потужнішою і міцнішою. Це дозволяє нам надійно захищати державний кордон і вести бойові дії на лінії фронту. Дякую Вам за те, що робите нас міцнішими!» – наголосив Сергій Дейнеко.

Окремо у ході зустрічі увазі дипломатичної делегації представили системи відеоспостереження та засоби зв'язку, які прикордонники використовують на північних ділянках українського кордону.

«Наше завдання – охопити системами відеоспостереження увесь кордон. Упродовж 2022-2024 років цей процес дав, мабуть, найбільший результат», – зауважив Голова Держприкордонслужби.

На сьогодні відомство має можливість облаштувати належним чином кордон з ЄС та Молдовою і лівову часту роботи з облаштування Держприкордонслужба виконує своїми силами, адже прикордонники усвідомлюють всю повноту відповідальності. Щоб говорити про те що кордон максимально захищений треба вживати повний комплекс заходів. Тож допомога міжнародних партнерів точно не буде зайвою.

Сергій Дейнеко провів робочу зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Турецької Республіки в Україні (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

21.02.2024

Відбулась робоча зустріч Голови Держприкордонслужби генерал-майора Сергія Дейнека з Надзвичайним і Повноважним Послом Турецької Республіки в Україні Мустафою Левентом Більгеном.

Метою зустрічі стало обговорення стану та перспектив двосторонньої співпраці прикордонного відомства України з правоохоронними органами та Урядом Турецької Республіки.

Сергій Дейнеко подякував Надзвичайному і Повноважному Послу за послідовну підтримку Державної прикордонної служби України у відстоюванні територіальної цілісності України.

Турецька Сторона у свою чергу підтвердила готовність до поглиблення співпраці у сфері забезпечення безпеки кордонів.

Нові французькі ініціативи та спільні проєкти прикордонної безпеки (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

27.02.2024

Перший заступник Голови Державної прикордонної служби України генерал-майор Володимир НІКІФОРЕНКО провів робочу зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Французької Республіки в Україні Гаєлем ВЕСЬЄРОМ.

Делегація Посольства Французької Республіки в Україні на чолі з Надзвичайним і Повноважним Послом Французької Республіки в Україні відвідала Східне регіональне управління Держприкордонслужби.

Метою зустрічі стало обговорення стану та перспектив двосторонньої співпраці прикордонного відомства України з правоохоронними органами Французької Республіки.

Разом з тим прикордонники ознайомили французьких колег з обстановкою на українсько-російській ділянці державного кордону та безпековою ситуацією в прикордонних районах.

Володимир НІКІФОРЕНКО подякував Надзвичайному і Повноважному Послу за послідовну підтримку Державної прикордонної служби України у відстоюванні територіальної цілісності України.

Французька Сторона у свою чергу підтвердила готовність до поглиблення співпраці у сфері регіональної безпеки, запровадження нових спільних проєктів та ініціатив.

Прикордонники України та Словаччини провели тренінг з організації спільного патрулювання кордону (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

22.02.2024

Впродовж двох днів прикордонники України та Словаччини проходили курс навчань з організації служби у складі спільних патрулів. Тренінг провели на базі відділення прикордонного контролю «Вишне Немецке», що на території Словаччини. До участі у ньому запросили військовослужбовців підрозділів охорони кордону Чопського загону та співробітників Бюро прикордонної поліції Словацької Республіки, які безпосередньо залучаються до спільного патрулювання на українсько-словацькій ділянці кордону.

Навчання проводили викладачі Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького та Середньої школи з підготовки Поліцейського бюро Прикордонної поліції Словацької Республіки. Заняття організували таким чином, аби прикордонники обох держав мали можливість ознайомитися із законодавством суміжної сторони та обмінятися існуючими практиками і досвідом. Зокрема, прикордонники України поглибили знання щодо окремих питань Шенгенського законодавства та повноважень співробітників Прикордонної поліції Словаччини при затриманні правопорушників, використанні зброї та спецзасобів тощо.

Впродовж другого дня правоохоронці взяли участь у практичних заняттях, де відпрацьовували питання щодо порядку несення служби, забезпечення особистої безпеки, затримання та конвоювання порушників та надання першої медичної допомоги. До слова, практика спільних патрулювань українсько-словацького кордону запроваджена у 2013 році в рамках Угоди між Адміністрацією Держприкордонслужби України і Міністерством внутрішніх справ Словацької Республіки Про спільне патрулювання українсько-словацького державного кордону.

Відповідно до Угоди, спільні патрулювання проводяться по території обох країн з метою ефективної боротьби з незаконним перетинанням українсько-словацького державного кордону поза пунктами пропуску особами, транспортними засобами, незаконним переміщенням товарів, а також обміну досвідом між прикордонниками обох країн. З початком повномасштабного вторгнення росії ця практика була призупинена і наразі патрулювання здійснюються лише на території Словаччини.

Україна та Молдова підписали план співробітництва між прикордонними відомствами обох держав (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

21.02.2024

В пункті пропуску «Паланка-Маяки-Удобне» Голова Держприкордонслужби генерал-майор Сергій Дейнеко та Начальник Генерального інспекторату Прикордонної поліції МВС Республіки Молдова Руслан Галушка провели робочу зустріч.

Головними питаннями роботи Сторін були – обговорення результатів служби відомств обох країн на спільному державному кордоні, обмін інформацією, що впливає на охорону державного кордону, шляхи протидії протиправній діяльності.

За результатами зустрічі керівники прикордонних відомств підписали План розвитку співробітництва між Державною прикордонною службою України та Прикордонною поліцією Республіки Молдова на 2024-2025 роки.

Інтеграція з турботою про завтра (Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України)

20.02.2024

Днями експертна група Держприкордонслужби провела установчу зустріч із представниками Frontex з метою узгодження ключових завдань на всіх етапах шляху до спільної мети.

В рамках зміцнення кордонів України з Європейським Союзом та підвищення ефективності прикордонного контролю було обговорено ряд важливих ініціатив та стратегій.

Перш за все, ключовою ініціативою стало виконання підготовчих дій, спрямованих на майбутнє підписання Угоди щодо статусу представників Frontex в Україні та дислокації Постійного Корпусу Frontex на українському кордоні з країнами ЄС. Важливо підкреслити, що ця підготовка не вважається офіційними переговорами, але є необхідною попередньою роботою, що визначає основу для наступного етапу щодо майбутнього укладання угоди.

Сторони обговорили питання ознайомчого візиту експертної делегації Frontex на ділянку кордону України з Європейським Союзом, який дозволив би глибше зрозуміти специфіку завдань та викликів, що стоять перед прикордонною службою України.

Ключовим елементом у підвищенні ефективності процесів інтегрованого управління кордонами (IBM) є функціонування Координаційного центру IBM. Обговорення стосувалося як поточної діяльності центру, так і планів на майбутнє.

Стратегія IBM на 2023-2025 роки була ретельно проаналізована, з акцентом на важливість її реалізації для підвищення безпеки кордонів та ефективності прикордонного контролю. Було підкреслено значення навчання експертів суб'єктів інтегрованого управління кордонами, а також залучення експертів від Frontex до складу тимчасової робочої групи з питань оцінювання якості виконання завдань IBM.

Особливу увагу було приділено продовженню співробітництва в рамках проектів технічної допомоги, спрямованих на посилення потенціалу прикордонного відомства України. Це включає в себе не лише надання обладнання та технічних засобів, але й обмін знаннями та кращими практиками у сфері діяльності прикордонних підрозділів.

Завдяки активному діалогу та співробітництву між Україною та Frontex, очікується значне підвищення рівня безпеки на кордоні, а також ефективність управління міграційними процесами та боротьби з транскордонною злочинністю.

€Черга для легкових автомобілів: створено передумови для розробки нового функціоналу (Офіційний веб-сайт Мінвідновлення)

27.02.2024

Міністерство відновлення України продовжує підготовку до розробки нового функціоналу послуги €Черга – можливості реєструватись в системі для перетину кордону водіями легкових автомобілів. У рамках цієї роботи Кабмін схвалив можливість інформаційного обміну між системою €Черга та порталом Дія.

Відповідні зміни до Постанови №1349 було схвалено на засіданні уряду 27 лютого.

Затверджені зміни передбачають, що бронювання місця в черзі для перетину кордону буде можливим як через додаток €Черга, так і через додаток Дія.

«Ми послідовно продовжуємо роботу над цифровізацією процесу перетину кордону. Наша амбітна мета, щоб всі транспортні засоби виїжджали з країни без потреби очікувати перед кордоном. Кожен водій, пасажир, перевізник має бути впевнений у тому, що перетне кордон вчасно, встигне в аеропорт чи доставить товар у визначені терміни. Більше року €Черга працює для вантажівок, нещодавно ми масштабували її для автобусів, паралельно розпочинаємо підготовку до розробки абсолютно відмінного функціоналу для легкових автомобілів. Головний виклик в тому – що для різних типів транспорту €Черга має різну логіку послуги. Фактично, це розробка з нуля

відмінного алгоритму. Разом з тим, до кінця року плануємо запустити тестування цієї можливості для легкових автомобілів», – наголосив міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков.

Нагадаємо, за час дії послуги eЧерга кордон за онлайн-записом перетнуло 802 тисячі транспортних засобів. Йдеться про 756 тисяч вантажівок та 46 тисяч автобусів.

Проект «Електронна черга перетину кордону» реалізується Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України у співпраці з Міністерством цифрової трансформації України, Укртрансбезпекою, Державним агентством відновлення та розвитку інфраструктури України, Державною митною службою України та Державною прикордонною службою України за підтримки USAID / UK aid проекту «Прозорість та підзвітність у державному управлінні та послугах/ TAPAS».

Публікації

Інтегроване управління кордонами: політичні та інституційні прогалини в реагуванні на надзвичайні ситуації (в контексті блокади польсько-українського кордону у листопаді-грудні 2023 року) (Веб-сайт аналітичного центру «Європа Без Бар'єрів»)

14.02.2024

Інтегроване управління кордонами (ІУК) є ключовим елементом європейської інтеграції України, заснованим на принципах внутрішньої, міжвідомчої та міжнародної співпраці. Воно передбачає ефективний обмін інформацією та координацію між різними учасниками на усіх рівнях, що регулюється через законодавство, міжвідомчі домовленості та міжнародні угоди.

Блокада українського кордону в Польщі у 2023 році стала водночас екстраординарною подією, що показала виклики взаємодії різних акторів у кризових умовах, та рутинним процесом, демонструючи повсякденну роботу механізмів ІУК. Цей випадок ілюструє важливість міжвідомчої та міжнародної співпраці та викликає питання про ефективність існуючих стратегій у вирішенні кризових ситуацій.

Аналітична записка, охоплюючи період до 1 січня 2024 року, детально розглядає перебіг блокади, передумови цієї ситуації, а також зусилля різних сторін щодо її вирішення. Мета записки – систематизувати досвід взаємодії стейкхолдерів ІУК та виявити ключові прогалини у комунікації, координації та стратегічному плануванні, які перешкоджали ефективному реагуванню на кризу.

Дізнайтеся більше в аналітичній записці «Інтегроване управління кордонами: виклики та проблеми реагування на надзвичайні ситуації (на прикладі блокади польсько-українського кордону у листопаді-грудні 2023 року)» ([завантажити у форматі PDF](#))

Аналітична записка “Координаційний центр ІУК в Україні: чому потрібен і яким буде”(Веб-сайт аналітичного центру «Європа Без Бар'єрів»)

01.03.2024

Станом на початок 2024 року Україна продовжує впроваджувати Стратегію інтегрованого управління кордонами (ІУК) до 2025 року та ухвалила новий План заходів у цій сфері у грудні 2023 року. Попри те, що ІУК є типовою схемою управління, імпортованою з ЄС до практично всіх країн-сусідів, ще ніде впровадження ІУК не відбувалося в умовах повномасштабної війни. Виклики, пов'язані з війною, накладаються на складнощі впровадження ІУК в Україні, пов'язані з проблемами координації та координації в рамках управління кордонами. Створена в 2019 році Міжвідомча робоча група з питань інтегрованого управління кордонами охоплює лише сферу стратегічних напрямків діяльності та нездатна забезпечити координацію суб'єктів ІУК на рівні оперативної взаємодії – за майже два роки з початку повномасштабного вторгнення МРГ збиралася тільки один раз.

Блокади польсько-українського кордону продемонстрували слабкість системи координації, комунікації, аналізу ризиків та обміну даними між суб'єктами ІУК особливо наочно. Очевидною є необхідність вдосконалити міжвідомчу та міжнародну взаємодію у цій сфері. Ухвалений у грудні 2023 року План заходів з впровадження

Стратегії ІУК передбачає створення нового органу координації – Національного координаційного центру, який повинен охопити прогалини в координації процесів ІУК, які не здатна за своєю природою охопити Міжвідомча робоча група.

Метою даної записки є з'ясувати теоретичні засади концепції національного координаційного центру (НКЦ) у сфері інтегрованого управління кордонами (чому потрібен), його функціонал (яким він має бути) та перспективи створення НКЦ ІУК в Україні.

Дізнайтеся більше в аналітичній записці "Координаційний центр ІУК в Україні: чому потрібен і яким буде" ([завантажити у форматі PDF](#))

Проблема, яка не має зруйнувати відносини: погляд з Польщі на блокування кордону з Україною (Європейська правда)

21.02.2024

Польські фермери блокують проїзд біля кордону з Україною. Дорогуськ, 21 лютого 2024 року

Польсько-український [кордон знову заблокований](#).

Тепер на протест вийшли польські фермери – причому вони [блокують не лише прикордонні переходи](#), але й головні дороги та в'їзди до міст, [загалом – понад 200 місць по всій Польщі](#).

Як і фермери у Франції, Нідерландах та Німеччині, польські аграрії вийшли зі своїми тракторами, щоб протестувати проти погіршення умов ведення сільського господарства та зниження рентабельності сільськогосподарського виробництва.

Основну провину за свої проблеми вони покладають на Європейську комісію та Європейську зелену угоду, яку вона запроваджує, що встановлює нові правила для сільського господарства, такі як обмеження використання штучних добрив або пар.

Нові правила, хоч і прийняті з благородною метою, також означають і нові витрати на захист клімату. У Євросоюзі вони й зараз є одними з найвищих у світі, що підриває конкурентоспроможність європейських агровиробників на світовому ринку.

Саме страх втратити конкурентоспроможність змушує польських фермерів додати до протестів ще й другу причину – недобросовісну, на їхню думку, конкуренцію з боку українських фермерів і виробників.

А тому вони вимагають обмеження імпорту сільгосппродукції з України.

Щоби проявити свій гнів, вони не лише блокують прикордонні переходи, а й висипають зерно з українських вантажівок та поїздів. Такі дії викликають обурення української сторони, а про масштаби напруги свідчить той факт, що президент України Володимир Зеленський вже неодноразово висловлювався про блокаду та польські претензії.

Виникає питання: чи досі Польща залишається найближчим союзником України під час Великої війни, яка почалася повномасштабним вторгненням Росії у 2022 році? Або вона сама веде повномасштабну торгову війну з Україною?

Таку тезу висунула редакція "Європейської правди" [у своїй редакційній статті кілька тижнів тому](#). На жаль чи, можливо, на щастя, відповідь не зводиться до вищезазначеної альтернативи.

Реальність складніша, і її пояснення слід починати з основних фактів.

Найважливіший факт – протести польських фермерів підтримує переважна більшість польського суспільства, аж 77,2%. Про це свідчить опитування громадської думки, проведене агентством IBRiS для щоденника Rzeczpospolita.

Натомість проти протестів виступають лише близько 10% поляків.

Тож ця підтримка об'єднує поляків попри політичні розбіжності. А тому не дивно, що протести також підтримують або вважають виправданими різні політики, а не лише опозиційні до уряду Дональда Туска. Польський прем'єр, а також багато міністрів його уряду, теж співчують фермерам.

Це може здатися дивним, але варто подивитися на статистику підтримки польських політичних сил.

Уряд Дональда Туска перебуває при владі настільки мало, що поки не несе відповідальності за ситуацію. Адже протести проти українського зерна та імпорту агропродукції почалися ще за правління "Права і справедливості"

("ПіС"), а на додачу – призначений цим урядом Януш Войцеховський є комісаром Європейського Союзу з питань сільського господарства.

У результаті політично найбільше від нинішньої кризи втрачає тепер опозиційна "ПіС", хоча, звісно, проблему має вирішити вже нова коаліція.

Але одночасно у Польщі набирає обертів виборча кампанія до місцевих виборів, які відбудуться 7 квітня. А ще через два місяці відбудуться вибори до Європарламенту.

Максимально послабити праве крило – завдання найвищої стратегічної важливості.

Ідея полягає в тому, щоби представники нині правлячої партії отримали владу в якомога більшій кількості воєводств. Зараз вони знаходяться при владі у половині воєводств, а якщо все піде добре, то можуть "завоювати" явну більшість.

Так само боротьба за кожне місце буде і під час виборів до Європарламенту.

Проте це має вплив на події на кордоні. Адже будь-яка необдумана реакція на дії протестувальників, наприклад, використання поліції проти учасників акції, в тому числі на кордоні, призведе до відновлення підтримки "ПіС" чи ультраправих кандидатів. І у правлячій коаліції мусять на це зважати.

Варто додати, що подібну проблему мають й уряди інших європейських країн.

Слід пам'ятати, що найбільшою загрозою сьогодні є зростання підтримки крайніх і популістських правих у більшості європейських країн. Причому в більшості випадків праві популістські партії та їхні політики представляють або відверто проросійські, або в кращому випадку "реалістичні" позиції та стверджують необхідність швидкого припинення війни шляхом переговорів.

Від результатів виборів до Європарламенту залежить, чи вдасться сформувати такий склад Єврокомісії, який буде готовий продовжувати поточну політику підтримки та допомоги Україні.

Повернемося до аналізу ситуації на польсько-українському кордоні.

Чи означає масова підтримка протестувальників антиукраїнський поворот у польському суспільстві? Відповідь така ж рішуча, як і питання: ні!

Результати останнього, ще не опублікованого дослідження, проведеного організацією More in Common Polska, показують, що 67% польських жінок та чоловіків стверджують, що "Європейський Союз та його країни-члени повинні надавати економічну та військову підтримку Україні стільки, скільки це буде необхідно". Протилежної думки – лише 22%.

Наразі членство України в Європейському Союзі підтримують 53% громадян Польщі, тоді як проти – 30%.

Перший результат має тішити, натомість другий показує, що підтримка стратегічних невійськових цілей України базується на значно слабших засадах.

Проте, як свідчать різноманітні дослідження з інших європейських країн,

Польща все ще залишається серед лідерів проукраїнської підтримки.

Також поляки, згідно з результатами останнього дослідження Європейської ради з міжнародних відносин, серед європейських суспільств, поряд зі шведами та португальцями, найбільше переконані, що Україна переможе у цій війні і що Україну потрібно підтримувати до перемоги, яка має включати повернення окупованих Росією територій.

Натомість у Франції, Німеччині, Нідерландах та багатьох інших країнах більшість суспільств покладаються на те, щоби переконати Україну досягти компромісу з Росією.

Розуміння цього суспільно-політичного контексту є важливим і про нього варто пам'ятати під час українських дискусій про ситуацію на польсько-українському кордоні.

Тому що, звісно, українські експерти мають рацію, що сьогодні експорт зерна та взагалі сільськогосподарської продукції з України до Польщі не є проблемою. Один із найкращих експертів польського аграрного ринку Мірослав Марциняк, який керує аналітичним сайтом InfoGrain, показує, що падіння цін є результатом ситуації на світових ринках, і ціни продовжували падати навіть після введення заборони на імпорт з України.

Польський експерт зазначає, що в такій ситуації можна реагувати лише двома способами. Сільськогосподарські виробники повинні краще аналізувати ризики, розуміючи, що повністю усунути їх неможливо. Своєю чергою польська влада має розвивати інфраструктуру, яка полегшить зберігання надлишків і експорт.

Польський уряд нехтував такими діями протягом останніх двох років, але Румунія вчинила інакше і тепер поступово перетягує на себе транскордонний рух, який раніше обслуговував польсько-український кордон.

Інші експерти зазначають, що Польща не лише імпортує сільськогосподарську продукцію з України, а й є головним експортером продовольства в Україну – вартість польського експорту сягнула \$950 млн у 2023 році (у 2022 році він складав \$881 млн).

Таким чином Польща обігнала Туреччину, Німеччину та Італію, нагадує Даріуш Шимчиха з Польсько-української господарської палати на порталі Edialog.media. Він додає, що весь експорт із Польщі за січень-листопад 2023 року сягнув \$10,163 млрд (зростання на 17% порівняно з аналогічним періодом 2022 року), Україна експортувала до Польщі товарів на \$4,053 млрд (зниження на 27%).

Необхідно постійно нагадувати про ці основні економічні факти, як і про ширший контекст блокади кордону та труднощі, які вона створює для української економіки та українських військових зусиль.

Про це йдеться в [оприлюдненій 21 лютого позиції Фонду Стефана Баторія](#), який разом з Міжнародним фондом "Відродження" з Києва вже багато років проводить Форум "Україна-Польща".

Такі факти мають стати основою для раціональної польсько-української дискусії.

Однак відомо, що навіть найважливіші факти мають лише обмежений вплив на політичну та соціальну реальність.

Щоб відповісти на нього, потрібно добре знати місцевий контекст і почуття міри. Реакція українського суспільства на ситуацію на польсько-українському кордоні цілком зрозуміла, українці мають право відчувати озлобленість не лише через блокади та обмеження торгівлі з Польщею, а й через нездатність польської влади швидко вирішити проблеми, які безпосередньо впливають на здатність України вести війну.

Проте українським політикам та експертам варто у своїх реакціях відокремлювати справжні емоції від аналізу та стратегічного розрахунку.

Польща як держава і польське суспільство незмінно були серед лідерів підтримки України під час цієї війни та будуть після її переможного завершення. Це великий капітал, необхідний на кожному етапі переговорів про наступні санкції проти Росії, наступні транші допомоги та наступні кроки в процесі вступу до Європейського Союзу.

Заяви про те, що Польща більше не є союзником України, зраджує її чи навіть підтримує Росію, можуть запустити механізм самоздійснюваного пророцтва.

І таким чином фактично призвести до зміни суспільних настроїв, що також може вплинути на політику держави.

Так, блокування кордонів і перебої в торгівлі є більш ніж обтяжливими для українського суспільства та держави і мають бути вирішені якнайшвидше.

Але, попри свою обтяжливість, вони не мають стратегічного значення, стратегічним є збереження якомога більшої військової підтримки України та допомоги під час повоєнної відбудови та євроінтеграції.

Ми маємо пам'ятати про це по обидва боки кордону, особливо серед людей, які впливають на публічну дискусію.

Тарас Качка: "Від транспортної блокади польська економіка постраждала більше, аніж українська" (Європейська правда)

09.02.2024

Європейський Союз готується продовжити для України дію вільного доступу до свого ринку. Однак проти цього вже протестують фермери з низки країн ЄС.

Тепер до традиційного переліку їхніх вимог додався захист від української аграрної продукції. І повністю проігнорувати ці вимоги європейські лідери також не зможуть.

Чи є шанс за таких умов досягти компромісу з ЄС, не йдучи на болісні для нашого агроекспорту поступки?

Це ці запитання "ЄвроПравді" відповідав торговий представник України Тарас Качка. А разом із тим ми поговорили про перспективи зняття заборони з українського зерна, кукурудзи та олій, а також про те, які аргументи є в Україні для захисту своїх агровиробників.

Щоб краще зрозуміти, про що зараз домовляються Україна та ЄС і що може завадити домовленостям, радимо подивитися відеозапис нашої розмови.

Компроміси навколо агроблокади

Я не став би називати нинішні події торговельною війною.

Ми бачимо наслідки такої собі поколінневої трансформації і торгівлі, і сільського господарства в Європейському Союзі. Але тепер це безпосередньо впливає й на Україну.

Вперше ми це відчули минулого року, коли п'ять держав-членів Європейського Союзу: Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія і Болгарія – заявили, що вони не можуть витримувати той товаропотік, в першу чергу зернових, який йде до них з України.

Відповідно, ми опинилися в ситуації, коли спочатку три, а потім п'ять країн заборонили український імпорт зерна. Але тоді, у 2023 році, проблема дійсно існувала.

Треба нагадати, що через заблокованість портів, а потім через саботаж Чорноморського зернового коридору з боку Росії насправді було величезне навантаження на сусідні країни щодо товаропотоку кукурудзи, пшениці та інших зернових.

Але тут треба зрозуміти, що минулого року градус напруги був піднятий до максимуму.

І потім, коли ти вивчаєш усі нюанси цієї проблеми, ти розумієш, що рівень проблем в усіх країнах дуже різний.

Наприклад, для Болгарії це питання стосувалося лише соняшнику, тобто імпорт інших культур не створював їм проблеми. Ба більше, з'ясувалося, що всередині самої Болгарії є виробники насіння соняшнику і є його переробники.

Україна ніколи не заохочувала експорт насіння соняшнику – для цього у нас діє експортне мито.

Але через те, що через війну внутрішнє виробництво соняшникової олії тимчасово зупинилося, а врожай 2022 року був величезний, ми експортували замість звичайних 150 тисяч тонн майже 3 мільйони тонн соняшнику.

Це була гарна новина для болгарських переробників, але не для фермерів. Та після дискусій з ними ми зрозуміли, що для того, щоб вони продали свою продукцію, імпорт має не йти лише певну частину сезону. А потім, навпаки, у переробників існує велика потреба в сировині.

Тому ми змогли у випадку з Болгарією досягти певного успіху.

З Румунією ситуація вирішилася ще краще – у нас склався чіткий альянс щодо збільшення експортної потужності в Чорному морі.

В наших інтересах, щоб експорт з Румунії зернових збільшився, щоб Румунія стала чорноморською зерною потугою.

Для нас це добре, адже разом ми зможемо змістити баланс розуміння, що таке чорноморські зернові. Раніше вважалося, що ще Росія та Україна. А тепер це Україна, Румунія та певною мірою Болгарія.

А російське зерно нехай йде кудись на Далекий Схід або ще куди завгодно – Чорне море тепер буде асоціюватися з Україною та Румунією.

Спільна європейська проблема

З Польщею натомість історія від самого початку була дуже заполітизована. І тому нам важливо добитися її деполітизації.

Зокрема, щодо протестів автоперевізників у нас є домовленість про тимчасове припинення блокади до 1 березня.

Ми продовжуємо тут працювати, намагаємося пояснити, що для торгівлі між Україною з ЄС, а точніше – для експорту з ЄС до України, це кровноносна система, і тому відмовитись від лібералізації угоди про доступ українських перевізників на ринок ЄС буде майже самовбивчо для Європейського Союзу.

З аграрними питаннями ми ж опинилися в ситуації, коли фермери блокують не лише кордон з Україною, але й порти та автомагістралі всередині Євросоюзу.

Тобто це тепер спільна проблема всього ЄС, з якою нам всім треба розібратися. Адже тепер вона впливає й на Україну.

У цьому контексті нам треба донести і фермерам, і політикам, що проблема товаропотоку, яка була минулого року, зараз фактично зникає.

У нас відкрився морський коридор, відновився морський експорт зернових – ми таким чином вивезли вже 8,7 млн тонн.

І головне, що всі наші експортери всередині країни вже переорієнтувалися на Одесу та на Дунай.

Відповідно, того навантаження, яке було у 2022 році, вже немає.

Діалог із Польщею

В будь-яких демократіях право на мирний протест існує не дарма. Тим більше, що самі фермери, як ми бачимо, протестують не проти України. Ми бачимо їхні протести всюди – в Берліні, в Парижі, у Брюсселі.

Залишається питання межі правомірного та неправомірного.

Ми залежимо від постачання автомобільним транспортом фармацевтичної продукції, бензину, автомобілів, який волонтери купують на наші донати та відправляють на фронт. Це все йде в Україну автомобільним транспортом.

І тому блокувати кордон в умовах війни – аморально, непотрібно і абсолютно контрпродуктивно. Ми постійно на цьому наголошуємо. Сподіваюся, цього разу це спрацює і ми знайдемо якісь компромісні рішення.

Я думаю, що на сьогодні всі визнають, що те, що відбувається на кордоні, є річчю, яка не до кінця правомірна, і вона йде не лише проти інтересів українського бізнесу, але й польського також.

Більш того, від транспортної блокади насправді, більше постраждала польська економіка, аніж українська.

Ми винесли урок з минулого протесту – з'ясувалося, що законодавство в Польщі є достатньо продемонстраційним. Тобто хоча законодавство фактично говорить про те, що поліція і місцева влада не повинні допускати блокування доріг, але судова практика така, що якщо люди хочуть, то вони протестують у такий спосіб.

Тому це не питання застосування права, це питання діалогу з цими фермерами.

Ми готові до цього діалогу, але найголовніше, що до нього готовий і уряд Польщі.

Це для нас важливо, щоб ми могли ввести діалог з урядом Польщі, з європейськими інституціями.

Як ця механіка працює – через протести протестувальники доносять свою позицію до уряду, уряд доносить позицію до Брюсселя, ми в це залучені – й такий діалог дає можливість знайти рішення.

Це ті бюрократичні та нудні процедури, на які ми готові, на які готові європейські уряди для того, щоб заспокоїти ситуацію.

Чому протестують фермери

Парадоксально, але якщо взяти суто митну статистику, то ми бачимо, що попри заборону, яка діяла в Польщі з квітня минулого року, ми встановили черговий рекорд експорту кукурудзи до ЄС.

Якщо у 2022 році це було 14 мільйонів тонн, то у 2023-му – вже 15 мільйонів.

Це означає, що український експорт вже став основою для тваринництва у ЄС. Але ми розуміємо, що одночасно він створює проблеми для тих європейських фермерів, хто вирощує кукурудзу.

Зараз європейські фермери протестують проти цілої низки проблем: через зменшення підтримки, через падіння цін, через те, що до них зросли вимоги щодо захисту довкілля...

Тому ключова претензія європейських фермерів полягає в тому, що до них збільшили вимоги щодо довкілля, безпечності, добробуту тварин, але при цьому зменшується допомога і одночасно зростає імпорту, у тому числі з України.

І фермери кажуть: ні, давайте спочатку ми розберемося зі своїми проблемами. А потім вже посилюйте до нас вимоги.

Фермери доносять цю думку у свій традиційний спосіб. Ті, хто вивчає євроінтеграцію, чудово знає, що кожен раз, коли виробляється нова спільна аграрна політика ЄС, фермери приїжджають в Брюссель, виливають під офісами євроінституцій молоко, гній, підпалюють солому і таке інше.

Зараз відбувається просто черговий цикл цього. Але є відмінність – тепер ми є частиною цієї дискусії.

Це той контекст, в якому ми зараз будемо працювати увесь рік. Нам потрібно зберегти автономні торговельні заходи, зберегти кордон незаблокованим, щоб мати доступ на ринок Європейського Союзу.

І це не тільки порятунок українського сільського господарства. Це також і можливість знайти новий баланс торгівлі.

Саме тому ми заявляємо, що наша мета – не лише досягти продовження автономних торговельних заходів, але вписати це все в Угоду про асоціацію, таким чином, щоб це діяло ще до вступу в Європейський Союз.

І щоб це давало чіткі переваги не лише українським фермерам, але й польським.

Тут важливо розуміти, що всередині ЄС немає позиції, що треба обмежити імпорт з України. Лише щодо окремих товарів є такі позиції деяких держав-членів.

Натомість у нас з ЄС є спільне розуміння, що стратегічно ми маємо бути в режимі обопільної вільної торгівлі й інтегрувати наші аграрні системи.

Тобто треба розуміти, що навіть в плані найчутливіших товарів, таких як, наприклад, м'ясо птиці, ми купуємо багато речей в ЄС для того, щоб виробляти це м'ясо птиці в Україні. Ми їх купуємо в Польщі, в Німеччині – і це, за великим рахунком, є інтегрованим бізнесом.

Разом рухатися вперед

Ми розуміємо проблеми фермерів у ЄС. Але у нас теж є своя унікальна історія.

Наші фермери напряму страждають через війну – згадаймо і заміновані землі, і зруйновані склади. Адже кожен раз, коли атака йде на Україну, куди росіяни ціляться? Вони ціляться у зерносховища. У нас через атаки БПЛА знищено сотні тисяч тонн зернових.

Також наші фермери страждають від війни не напряму.

Згадаймо ту блокаду, яка була у 2022 році й кілька місяців у 2023 році, коли в Москві саботували зерновий коридор. У нас вийшла ситуація, коли трейдери, перевізники, страховики стали вимагати додаткову премію.

І, відповідно, нас затиснули в ситуацію, коли наші фермери продавали свою продукцію нижче за собівартість. Вони робили це абсолютно з інших причин, ніж польські чи французькі фермери.

У кожного свій біль, але тут питання полягає в тому, що ми або закриваємось кожен одне від одного, або разом рухаємось вперед.

І очевидно, що всі хочуть рухатися вперед. Але для цього ми маємо відмовитися від риторики обмеження одне одного.

Так, минулого року ми також були змушені вдаватися до такої риторики. Наприклад, коли Молдова анонсувала введення подібної заборони проти українського агроекспорту, ми заявили, що в такому разі запровадимо повне ембарго на товари з Молдови.

І аналогічні розмови, до речі, у нас були й з Польщею. У нас є звернення щодо антидискримінаційних заходів, і ми чітко повідомили всі держави-члени ЄС, що ми готові до таких речей. Зрештою проти Польщі ми подали позов до Світової організації торгівлі.

Але зараз ми пішли на деескалацію, адже для нас важливіше знайти порозуміння.

Ми хочемо не довести, хто з нас правий, а нормалізувати нашу торгівлю.

Тут треба зрозуміти, що події 2023 року чудово показали, наскільки крихким виявився складний механізм юридично обов'язкових на сотні статей угод про вільну торгівлю.

Ми десятки років працювали над Угодою про асоціацію, її впровадженням, мали багато суперечок, аж раптом якийсь національний уряд каже: я просто ігнорую все це і запроваджую свою заборону.

І виникає питання до самого Європейського Союзу, до його здатності вести спільну торговельну політику.

І наше завдання полягає не в тому, щоб тикати пальцем і казати, що хтось винуватий.

Звичайно, можна спочатку трошки посваритися для того, щоб випустити пару, щоб чітко артикулювати свої національні інтереси. Але після цього треба змінювати тон.

Дуже добре, що у нас нещодавно був з візитом прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск. Розмова з ним була не примирлива, але було визнання того, що у нас є спільна проблема, тож давайте її конструктивно вирішувати.

І це не означає, що ми її вирішимо за кілька годин. На це піде цілий 2024 рік.

Запобіжні заходи ЄС

Тепер ЄС намагається встановити запобіжники, за яких умов можливе оперативне обмеження українського імпорту.

Тому ми будемо дебатовати з Європарламентом про те, що ці запобіжники мають бути прописані більш акуратно.

Зрозуміло, що зараз, коли це така болюча тема всередині ЄС, будуть голоси щодо того, що Євросоюзу, навпаки, потрібно встановити ще жорсткіші запобіжники для української продукції.

Ця дискусія є неунікною. Будуть дебати в Європарламенті, між державами-членами Європейського Союзу, але ми впевнені, що одержимо підтримку більшості голосів в Європарламенті та більшості голосів держав-членів Європейського Союзу.

Але якщо ці дебати неунікні, то їх варто сприймати як гарний привід пояснити, що наші фермери – в такій самій біді, як і польські.

І що нам треба шукати вихід не в площині заборон дозволів, а в площині спільного бачення майбутнього.

Кожна катастрофа – це шанс. Власне, в даному випадку кожен такий виклик – це шанс для нас ще раз довести, що ми вже є частиною європейського ринку, що ми інтегруємося до Європейського Союзу, показати, як заробляють наші сусіди на торгівлі українською продукцією.

Тобто є багато речей, які потребують ще чіткішого артикулювання.

Курка як частина національного способу життя

Емманюель Макрон нещодавно заявив, що має захищати французький ринок від української курятини. І це не перша заява французьких посадовців на захист французької курки на противагу курці українській.

Але для Франції це скоріш не економічне, а культурне питання. Це треба сприймати з точки зору того, яке місце займає виробництво м'яса птиці у Франції, яке культурне значення має курка для французької кухні й для французької культури.

Франція в принципі є сільськоцентричним суспільством, в якому в сільській місцевості живуть дуже багато людей, де є дуже багато фермерів.

І це не лише питання економіки, це питання способу життя.

І тому нам треба чітко артикулювати, що ми в жодному разі не шкодимо ані французькій курці, ані французькому способу життя.

Для цього є дуже багато різних аргументів. Наприклад, те, що Європейський Союз бореться за зменшення вартості життя, за те, щоб і пересічна людина могла жити заможнo.

Плюс треба зрозуміти, що в Європейському Союзі живе 4,6 мільйона українців, які теж споживають їжу. І їм також потрібна доступна їжа.

Тому тут є аргументи з приводу того, чому українські м'ясо птиці, яйця, цукор мають такий попит у ЄС.

Але дуже важливо: ми не руйнуємо нікому бізнес. Ми не руйнуємо бізнес ні польському виробнику, ні французькому.

Ми з ними фактично творимо новий аграрний ринок всередині Європейського Союзу. Це нові реалії, до яких нам всім треба буде адаптуватися.